LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 131 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., šešt., Liepos (July) 4, 1953 ★★★★ Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji

KRISLAI

Iki liepos 15-tos.
Iš "dvasios šventos."
Gerai, kad atsiprašo.
Ir jie ieškosią nuosavybės.
Kas apmokėjo?
Netikslumai.
Rašo A. BIMBA

Matėte Laisvės Administracijos pranešimą. Dabartinis aštuonių tūkstančių dolerių fondo vajus turi pasibaigti su liepos 15 diena.

Laiko nebedaug, o dar trūksta virš tūkstantinės. Tenka smarkiai pasidarbuoti.

Talkon, draugai!

★

Buvęs stambus smetoninis valdininkas Kazys Škirpa sakosi jau nuo 1940 metų nebegaunąs algos iš Lietuvos iždo.

Kiek man žinoma, Škirpa jokio naudingo užsiėmimo neturi. Štai jums pavyzdys, kaip buvę Smetonos režimo žmonės gali gyventi iš "dvasios šventos..."

★

Stasys Pilka išliejo daug rašalo ir užėmė špaltų špaltas sukirtimui savo oponentų. Savo be galo nuobodžiame rašte jis nepaskūpėjo vietos savo autoritetui išaukštinti.

Bet gal sąžinės ėdamas, ar pagaliau pasigailėjęs savo nelaimingų skaitytojų, ar gal nesurasdamas geresnės savo rašiniui pabaigos, Pilka sako. "Priimk mano atsiprašymo žodžius, kad pakankinau Tave savo raganavimais ir aš."

Ne vienas Naujienų skaitytojas, gilai atsidūsęs, atsakys Stasiui: "Good riddance of bad rubbish".

★

Jau ir So. Bostono Keleiviui parūpo Lietuvos buvusiems ponams nuosavybių atgavimas. Nors vargo ir sunkumų būsią nemažai, bet kad tie "nuskriausti" žmonės "išlaisvintoje" Lietuvoje turėsią būti atkompensuoti, tai netenką abejoti.

Ten pat skaitau pranešimą, kad Keleivio redakcijos štaban įstojo vienas Vokietijoje universitetą baigęs pabėgėlis. Todėl Keleivio kova už nuosavybių atgavimą pasidaro praktišku reikalu. J. Sonda neleis tą kovai nublukti.

★

Smetoninninkų mindauginis sąskrydys Washingtone pridarės žalos už $14,000.

Kas tuos nuostolius padengė?

Gal Juozas Tysliava galėtų paaiškinti. Juk jis tą raketą iš peties palaikė.

★

O štai laiškutis apie netikslumus laidotuvėse:

"Drauge:

"Gal krisluose galėtumėte prisiminti. Man net dviems atveiais ve kas atsitiko.

"Pirmas: Velionio artimieji ant kapinių pašnibždomis vienus kvietė pas save ar kur užeigon ant pietų, o nuo kitų slapstėsi. Man pasidarė nejauku. Tikiu, jog taip jautėsi ir kiti palydovai.

"Antras: Prieš išlydėsiant velionį į kapines ir ant kapinių laidotuvių tvarkytojai dalinėjo likietus dėl pietų. Vieniems davė, kitiems nedavė. Mes buvome keturiese. Mūsų automobiliaus savininkas ir dar viena moteriškė gavo potikieta, mudu kiti du negavome. Kur dėtis? Ką daryti?

Kaip sugrįžti nuo kapinių? Nei paleisti, nei p...

"Man atrodo, kad šitokia etika netikusi. Jeigu jau rengiami palydovams užkandžiai, tai reikia visus viešai ir pakviesti. Skirstymas ir dalinimas sugadina nuotaiką. Kas norės, eis; kas nenorės, arba jausis nepageidaujamu, nepasirodys. Visi bus patenkinti..."

Nereikalingas joks pridėčkas. Šio draugo pastaba vietoje.

Francūzai iš Indo-Kinijos sugrąžino Čiangui 29,000 internuotų kareivių

Čiang Kai-šekas planuoja juos naudot karui prieš Kiniją

Formoza.—Francūzai atidavė Čiang Kai-šeko kinams tautininkams Formozoje apie 29,000 kareivių ir oficierių, kurie per ketverius metus buvo internuoti stovyklose kaip belaisviai Indo-Kinijoje, Francijos kolonijoje.

Tie čiangininkai 1949 metais paspruko Indo-Kinijon, kuomet Kinijoje komunistai - liaudininkai galutinai supliekė Čiango armijas. Su jais buvo ir 31 generolas.

Čiang Kai-šekas vartos juos planuojamam karui prieš Kinijos Liaudies Respubliką.

Čiango amerikinius laivus, gabenant tuos karius Formozon, lydėjo Amerikos karo laivai.

Būdami francūzų stovyklose, tie čiangininkai nuolat muštravosi, vartodami medinius "ginklus," nes francūzai atėmė tikruosius ginklus.

Burmoje dar tebeplėšikauja 12,000 Čiang Kai-šeko karių, kurie 1949 metais pabėgo nuo Kinijos liaudininkų.

Senatoriai sveikina rytų Vokietijos riaušininkus

Washington.—Senato komitetas užsieniniais reikalais vienbalsiai užgyrė valdžios siūlymą, kad Kongresas išleistų pareiškimą, sveikinant riaušininkus rytinėje Vokietijoje kaip "patrijotinius kovotojus prieš komunistų tironiją."

Rhee vis nepasiduoda amerikiniam planui

Seoul, Korėja. — Pietinės Korėjos tautininkų prezidentas Syngmanas Rhee vėl atmetė Eisenhowerio pasiuntinio Robertsono raginimą pasiduoti paliauboms, su kuriomis sutiko Amerika ir Šiaurinės Korėjos liaudininkai.

Rhee pakartojo savo reikalavimą: Jeigu per 90 dienų po paliaubų pasirašymui nebus Šiaurinė Korėja prijungta Pietinei (tautininkų) Korėjai, tai amerikonai turi išvien su Rhee tautininkais panaujinti karą dėl Šiaurinės Korėjos užėmimo.

Anglų arkivyskupas sako, amerikinė televizija skleidžia kriminalizmą

York, Anglija. — Anglikosios bažnyčios arkivyskupas Cyril Garbett smerkė sumanymą įvesti tokią bizniška televiziją kaip Amerikoje.

Radijas ir televizija Anglijoje yra tiesioginėje valdžios žinyboje, o valdžia iki šiol užgina bet kokių biznių skelbimus TV bei radijo programose.

Kalbėdamas savo vyskupijos suvažiavime, arkivyskupas tvirtino, kad biznikos programos Amerikoje skleidžia piktadarystes. Pavyzdžiui, jos rodo žmogžudystes, plėšimus bei kitus kriminalinius "veikalus."

Arkivyskupas sakė:

—Tuo būdu vaikai Amerikoje iš pat mažens susipažįsta su tokiu pasauliu, kur plėšimai, užpuolimai, žudymai bei kitos baisenybės yra "normalio" gyvenimo reiškiniai.

Kūdikių paralyžius smarkiai skleidžiasi

Washington. — Pereitą savaitę dar 538 asmenys susirgo kūdikių paralyžium įvairiose valstijose, kaip praneša valdinė Sveikatos Įstaiga.

Per pirmuosius šešis mėnesius šiemet viso buvo 4,057 tokie susirgimai, o pernai per tą patį pusmetį — 3,556.

Šiuo tarpu kūdikinis paralyžius aršiausiai plinta North Carolina valstijoje. Šalies valdžia pasiuntė ten 100,000 dozų **gamma globulino** vaikams skiepyti.

Gamma globulinas yra tam tikra iš kraujo ištraukta medžiaga. Įleidus tos medžiagos skiedinį žmogui į kraują, tatai saugo nuo kūdikių paralyžiaus per dvi iki keturių savaičių.

Čiangininkai numato Indijos sutartį su Kinija

Formoza. — Čiang Kaišeko kinai tautininkai skelbia, kad aukštieji Kinijos Liaudies Respublikos, Indijos ir Išlaukinės Mongolijos valdininkai susirinks Tibete ir planuos tarpsavinio apsigynimo sutartį.

FRANCIJA BIJO NAUJŲ SUKILIMŲ INDO-KINIJOJ

Paryžius. — Francijos ministrų kabinetas nutarė pradėti derybas su tautiniais karaliais trijų Indo-Kinijos provincijų — Kambodijos, Vietnamo ir Laoso, —atskirai su kiekvienu.

Francijos premjeras Joseph Laniel ir tūli kiti ministrai sutiko, kad reikėtų duoti platesnę vietinę savivaldą toms provincijoms, norint išvengti jų sukilimo prieš francūzus.

(Vietnamo liaudininkai - komunistai jau yra atkariavę nuo francūzų daugiau kaip pusę tos provincijos.)

Saigon, Indo-Kin.—Kambodijos karalius Norodom Sihanuk vėl grasino atviru karu Francijai, jeigu ji dar nepripažins kambodiečiams nepriklausomybės. O jei Kambodija gautų tautinę nepriklausomybę, tai sutiktų pasilaikyti francūzų imperijos rėmuose, sakė Norodom.

Kambodija turi apie 20,000 savo tautinės armijos. Bet ši armija galėtų būti padidinta iki 200 tūkstančių vyrų, jeigu tektų kariauti prieš Franciją, grūmodamas pareiškė karalius Norodom.

Amerika neparduoda Ceilonui orlaivio, kuris gintų gumos medžius nuo parazitų

Kolombo, Ceilon. — Ceilono valdžia nori pirkti iš Jungtinių Valstijų helikopterį lėktuvą. Iš tokio lėktuvo būtų purkščiami chemikalai, kad naikintų gyvąjį brudą, visokius parazitus, nuo javų, medžių bei kitų augalų.

Amerikos valdžia reikalauja, kad Ceilonas visupirm užtikrintų, jog chemikalais iš to lėktuvo negins gumos (roko) medžių nuo parazitų. Tik gavus tokį užtikrinimą, Amerika parduotų Ceilonui helikopterį.

Dalykas tame, kad Ceilonas yra padaręs penkmetinę prekybos sutartį su Kinijos Liaudies Respublika-pardavinėti jai guma mainais už ryžius iš Kinijos. Tad Ceilonas ir suteikia Kinijai, po kelis tūkstančius tonų gumos už ryžius.

Amerika laiko gumą svarbia karine medžiaga. Jinai įkalbinėjo ir Anglijai daryti spaudimą Ceilonui, kad sustabdytų gumą Kinijai.

Ceilonas yra savivaldinė anglų imperijos dalis (dominija).

Kongresmanai užgyrė $34,434,140,500 karinių lėšų

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmas vienbalsiai užgyrė 34,434 milijonus, 140,500 dolerių išlaidų armijai, laivynui ir oro jėgoms per 12 sekamų mėnesių, iki 1954 metų liepos 1 d.

Čia dar nepriskaitoma kiti bilijonai dolerių, kuriuos valdžia išleis svetimiems kraštams remti prieš Sovietų Sąjungą ir kitiems kariniams tikslams.

Vien oro jėgoms paskirta $11,048,000,000. Buvo reikalaujama dar 5,000 milijonų dolerių daugiau. Bet prezidentas sakė, jog nėra prasmės krauti naujus bilijonus dolerių orlaivynui ant likusių nuo pernai bilijonų.

Argentina paleido 114 politinių kalinių

Buenos Aires. — Argentinos prezidentas Peronas paleido 114 politinių kalinių, Demokratinės Partijos narių, kurie prašė jo malonės.

Vadinama Radikalų Partija taipgi prašo Peroną paliuosuoti 100 jos veikėjų iš kalėjimo.

ORAS.—Giedra, vėsiau ir netaip šutins.

Laikraštininkų Gildija nutarė neįvardinti tautybių nei religijų

Boston.—Amerikos Laikraštininkų Gildija (CIO) priėmė rezoliuciją — neminėti žiniose žmonių tautinės kilmės, religijos nei spalvos. Sako, tatai galima būtų pažymėti tiktai tokiuose atsitikimuose, kur būtinai reikalinga.

Kita Laikraštininkų Gildijos (unijos) suvažiavime užgirta rezoliucija ragina CIO ir Darbo Federaciją susijungti į vieną unijinę organizaciją.

Gildija turi 27,000 narių, kuriuos suvažiavime atstovauja apie 300 delegatų.

Sugrąžinti veteranai sako, "reikėjo nušaut Rhee"

New York. — Laivas General Sturgis pargabeno 1,581 veteraną iš Korėjos. Veteranai nuliūdę. Kai kurie sakė, jog dar ir dabar nesupranta, kam Amerika įsivėlė į tą karą.

New Yorko World-Telegram rašo:

—Dažnai buvo girdėt tokie veteranų žodžiai: "Rhee (Pietinės Korėjos prezidentas) turėjo būti nušautas!" O vienas veteranas sakė: "Aš sykį mačiau Rhee, ir dabar gailiuosi, kad jo nešoviau."

Vakarų Vokietijos seimas piktai atmetė Francijos reikalavimą "atsiteisti"

Iš savo pusės, reikalavo, kad Francija sugrąžintų Saar sritį

Bonn, Vokietija. — Vakarinės Vokietijos seimas greitai 148 balsais prieš 135 atmetė Francijos reikalavimą atmokėti jai 11 milijonų, 800 tūkstančių dolerių už medžiaginę paramą, duotą Vokietijai po Antrojo pasaulinio karo.

Seimo nariai, vadovaujant socialistams, šaukė, jog Francija taip išnaudojo savo užimtą Vokietijos kampą, kad jau daug daugiau atsiėmė, negu tuos $11,800,000.

Tuo pačiu pradėjimu seimas pareikalavo sugrąžint vokiškąjį Saar kraštą, labai turtinga angliakasyklomis ir fabrikais.

Francija po Antrojo pasaulinio karo faktinai prijungė sau Saar sritį.

SMŪGIS KARINIAM AMERIKOS PLANUI

Tiedu vakarinės Vokietijos seimo nutarimai juo labiau atgrasins Franciją nuo amerikinio plano, kuris perša įsteigti karinę Francijos sąjungą su vakarų Vokietija ir keturiais kitais vakarinės Europos kraštais. Svarbiausias to plano posmas, tai kad vakarų Vokietija, Francija ir tie keturi kraštai sudarytų bendra tarptautinę armiją prieš komunizmą.

Vakarų Vokietijos seimas, tačiaus, lengvai užgyrė atmokėjima $3,270.000.000 pirmkarinių ir pokarinių skolų Amerikai bei kitoms šalims.

Pašalinti iš valdžios 74 "sodomiški paleistuviai"

Washington. — Iš valstybės departmento šiemet buvo pašalinta 107 valdininkai. 74 pavaryti už tai, kad lytiškai smagindavosi vyrai su vyrais, "sodomiškai griešydami." Kiti 33 pašalinti kaip nužiūrimi komunistai arba artimi komunistams.

Morokko ir Tunisija reikalauja savivaldos

Paryžius.—Tautiniai Morokko ir Tunisijos karaliai (sultanai) reikalavo, kad Francija duotų platesnę savivaldą tiems kraštams, šiaurinėje Afrikoje.

TO BIJO IR AMERIKA

Jungtinės Valstijos bijo, kad nepakiltų gyventojų kova už nepriklausomybę tose Francijos kolonijose. Nes tada atsidurtų pavojuje karinės amerikonų stovyklos Morokkoj ir Tunisijoj, kaip teigia pranešimai iš Washingtono.

N. Y. ir N. J. gubernatoriai pasirašė įstatymą prieš gengsterizmą prieplaukose

New Yorko valstijos gubernatorius Dewey ir New Jersey gubernatorius Driscoll pasirašė bilius, kuriuos tų valstijų seimeliai priėmė, įsteigiant bendrą abiejų valstijų komisiją, kad apvalytų New Yorko ir New Jersey prieplaukas nuo raketierių, gemblerių, kyšininkų, gengsterių-žmogžudžių ir kad išsluotų raketierių sėbrus-vagis iš vadovybės federacinėje Laivakrovių Unijoje.

Komisija taip pat reikalaus, kad visi laivakroviai susiregistruotų.

Bet nužiūrima, kad ta republikonų komisija persekios ir pačią uniją.

Korėja. — Pietinės Korėjos tautininkai sako vėl atgriebę Lookout kalną, rytiniame fronte.

McCarthy smerkia knygą, ginančią negrų teises

Washington. — Ragangaudžio senatoriaus Joe McCarthy'o komitetas klausinėjo prof. Doxey A. Wilkersoną: — Ar komunistas? Ar bent kada priklausei Komunistų Partijai?

Wilkersonas tiktai tiek atsakė: — Aš nepriešingas komunistams.

McCarthy smerkė Wilkersono parašytą knygą, reikalaujančią negrams lygybės apšvietoje ir kituose dalykuose.

McCarthy įkirto: — Tai grynai komunistinė knyga, ir aš sutikčiau, kad valstybės departmentas ją sudegintų.

Naujas Hobokeno majoras -CIO unijos pirmininkas

Hoboken, N. J. — Čia įsikūrė naujai išrinkta miesto valdyba — majoras John J. Grogan ir 9 miestinės tarybos nariai. Užėmė vietą senosios miestinės komisijos, susidėjusios iš penkių narių.

Hobokeno majoras yra pirmininkas CIO Marininkų ir Laivakrovių Unijos.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO DIENA

PRIEŠ 177 METUS liepos 4 dieną buvo paskelbta Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija.

Joje, be kitko, skaitome:

"Mes laikome sekančias tiesas pačias savaime aiškiomis, būtent: kad visi žmonės yra sutverti lygūs; kad jiems jų Kūrėjas davė tam tikras neatimtinas teises; kad tarp tų teisių yra gyvybė, laisvė ir siekimas laimės; kad toms teisėms apsaugoti tarp žmonių steigiamos valdžios, kurios savo teisingą galią įgauna nuo sutikimo valdomųjų; kad kur tiktai bet kokia valdžios forma pradeda tuos tikslus griauti, žmonės turi teisę pakeisti arba pašalinti ją ir įsteigti naują valdžią, paremiant jos pamatus tokiais principais ir suorganizuojant jos jėgas tokioje formoje, kuri atrodo jiems geriausia pasiekti saugumo ir laimės..."

—:—

Šiandien Nepriklausomybės Deklaracijoje pareikšti principai yra kur kas Amerikos žmonėms brangesni negu buvo per metų eilę, nes šiandien makartizmas ryžtasi visa tai, kas yra geriausio ir gražiausio šitame dokumente įdėta, paneigti.

Nepriklausomybės Deklaracija ir Teisių Bilius—du didžiausi dokumentai, ant kurių principų remiasi mūsų krašto žmonių laisvė ir teisės.

Šitie dokumentai, deja, šiandien reakcininkų siekiamasi visiškai paneigti, su jais nesiskaityti.

Klikos, besisiekiančios įvesti Amerikon fašizmą, spjauna ant Nepriklausomybės Deklaracijos ir Teisių Biliaus. Vyksta žiaurus žmonių persekiojimas, puolimas tik dėl to, kad, jie, naudodamiesi paminėtais principais, galvoja kitaip negu makartistai nori.

Persekiojami, inkvizuojami, kalinami individualai,—nepiliečiai ir piliečiai,—puolamos darbininkų organizacijos ir įstaigos, gyvavusios per metų eilę.

Žodžiu, mūsų Jungtinėse Valstijose, ilgai buvusiose pasaulio žmonėms pavyzdžiu, siautėja reakcija, kertanti smūgius tiems, kurie taria žodį už taiką ir laisvę žmonėms, žeminanti mūsų krašto vardą pasaulio žmonių akyse.

—:—

VISA TAI PRIVALO Amerikos žmones akstinti burtis į krūvą ir kovoti prieš gręsiantį mūsų kraštui šiaubingąjį fašizmą.

Prisiminkime, kaip mūsų krašto žmonės prieš 177 metus kovojo, aukodamiesi laisvei, ryždamiesi nuversti antdėtus britų okupantų priespaudos varžtus.

Kovodami jie laimėjo. Tikėkime ir darbuokimės, kad būtų pašalintas tebekylantis fašizmo pavojus, siautėjantis šiandien.

Semkimės įkvėpimą iš to pasiryžimo ir veiksmų, kuriuos atliko mūsų protėviai prieš 177 metus.

Liepos 4-toji, taigi, privalo būti mums visiems įkvėpimo ryžtingesniems veiksmams už Amerikos žmonių laisvę diena.

STOCKHOLME

LIEPOS 4 DIENĄ Švedijos sostinėje, Stockholme, atsidaro kongresas taip vadinamosios Laisvųjų Darbo Unijų Konfederacijos.

Kas gi toji Konfederacija?

Tai sąjunga tų darbo unijų, kurios atsiskyrė nuo didžiosios Tarptautinės Darbo Unijų Federacijos, įsikūrusios tuojau po antrojo pasaulinio karo.

Tai organizacija, iš tikrųjų, įkurta reikalaujant ir finansuojant amerikiečiams dešiniesiems darbo unijų vadovams. Tai produktas šaltojo karo, nes ši Konfederacija tapo įkurta vyriausiai tuo tikslu, kad ji kovotų prieš komunistus ir Tarybų Sąjungą.

To niekas negali užginčyti.

Į Stockholmo Kongresą nuvyko net 25 darbo unijų atstovai iš Amerikos: iš ADF, iš CIO ir iš angliakasių unijos. Be kitu, ten yra ir Meany ir Reuther, ADF ir CIO prezidentai.

Ką šis Kongresas nutars, liekasi palaukti ir pamatyti. Viena aišku: jame bus nemaža kalbų pasakyta ne už bendrą veiksmą visų pasaulio darbo unijų, bet prieš jį.

Mūsų nuomone, šiandien kiekvienos šalies darbo unijos, — įskaitant, žinoma, mūsų krašto darbo unijas, — privalo apsivienyti. Tą pati turėtų daryti darbo unijos ir pasauline plotme: vienytis bendram, didžiajam veiksmui,—veiksmui už taikos išlaikymą pasaulyje.

IŠ JAKARTOS, Indonezijos sostinės, pranešama, kad šių metų rugpiūčio mėnesį ten įvyks visos Indnoezijos Taikos Kongresas. Taip paskelbė Kongresui šaukti komiteto pirmininkas Faisuna Said, Indonezijos parlamento narys.

Kas Ką Rašo ir Sako

APIE PROVOKATORIUS RYTŲ VOKIETIJOJ

Kaip žinia, puče, kuri Rytų Vokietijoje bandė sukurti įvairūs provokatoriai, pasinaudodami ramiais darbininkų mitingais, dalyvavo prisiųstieji iš Vakarų Vokietijos "specialistai." Įdomų vieno tokio "specialisto" apklausinėjimą paduoda Lietuvos žinių agentūra Elta. Skaitytojų žiniai spausdiname ištisą Eltos komunikatą, išleistą birželio 19 d. iš Berlyno. Jis seka:

Ryšium su chuliganiškais veiksmais, kuriuos demokratiniame Berlyno sektoriuje organizavo Vakarų Berlyno agentai, Vokietijos Demokratinės Respublikos saugumo organai suėmė daug provokatorių. Tardymo organai paskelbė šį birželio 17 d. suimto Vernerio Kalkovskio tardymo protokolą. Protokolas sutinkamai su įstatymo nurodymais buvo pateiktas tardytajam patikrinti ir buvo jo patvirtintas.

Verneris Kalkovskis gimė 1916 metais Giustrove (Meklenburgas), vokietis, nepartinis, vedęs, pagal profesiją—artistas, bedarbis. Jis gyvena Berlyne, Nauninštrase 34.

Klausimas: Kuriame Berlyno sektoriuje jūs gyvenate?

Atsakymas: Aš gyvenu amerikiniame Berlyno sektoriuje.

Klausimas: Kaip įvyko, kad jūs, mėgindamas organizuoti riaušes Berlyno demokratinio sektoriaus teritorijoje, buvote suimtas kartu su kitais?

Atsakymas: Birželio 17 d. rytą aš buvau nusiųstas su ne mažiau kaip 90 žmonių grupe iš Vakarų Berlyno į demokratinį sektorių. Mes norėjome organizuoti ten riaušes ir įvelti streikuojančius darbininkus į šias riaušes.

Klausimas: Kas davė jums šią užduotį?

Atsakymas: Birželio 16 d. 6 valandą vakaro į mano butą atėjo Paulis Giuntingas, kurį aš pažįstu iš Giustrovo ir kuris taip pat gyvena Vakarų Berlyne. Jis pasiūlė man už gerą atlyginimą dalyvauti organizuojant riaušes demokratiniame Berlyno sektoriuje. Giuntingas kartu pasakė man, jog organizuoti šias riaušes palengvins tai, kad demokratiniame sektoriuje tam tikra darbininkų dalis pradeda streiką. Šį streiką reikia paversti maištu. Išklausęs tai, aš pasakiau, kad esu pasirengęs dalyvauti šiame nusikaltime, nes norėjau uždirbti pinigų. Smulkesnes instrukcijas apie tai, kaip turi būti įvykdytas šis reikalas, aš gavau kitą dieną anksti rytą.

Klausimas: Papasakokite apie tai smulkiau.

Atsakymas: Išeidamas iš manęs Giuntingas pasakė, kad aš turiu būti birželio 17 d. 8 valandą ryto Breitenbachplace. Aš padariau tai. Paskirtu laiku aš buvau sutartoje vietoje, kur, be manęs buvo dar mažiausiai 90 žmonių. Jų tarpe buvo Jozefas Šneideris, Georgas Gerke, Reinoldas Marolis, Rudolfas Enšinskis, Valteris Halkas ir Giunteris Nimecas. Visų susirinkusiųjų priešakyje buvo Paulis Giuntingas, Hansas Jurgenas ir amerikietis Hiveris, apsirengęs uniforma. Jis turėjo antpečius su dviem žvaigždėmis. Giuntingas pareiškė susirinkusiems, kad mums duotas uždavinys nueiti į demokratinį Berlyno sektorių prisidėti ten prie streikuojančių darbininkų ir paversti taikų streiką maištu reikalaujant nuversti Vokietijos Demokratinės Respublikos vyriausybę.

Giuntingas toliau pranešė mums, kad mes turime patys energingai dalyvauti riaušėse. Mes gavome užduotį vykdyti antpuolius prieš vyriausybinius pastatus, padeginėti, plėšti parduotuves, parblokšti liaudies policininkus ir aplamai veikti prieš valdžios organus taip pat ir naudojant ginklą.

Po to kalbėjo amerikietis Hiveris. Jis paragino mus kiek galint geriau įvykdyti mūsų uždavinį ir pažadėjo mums, kad už tai kiekvienas iš mūsų bus nusiųstas trims mėnesiams ilsėtis. Kas iš mūsų neturi jokio darbo, tas bus po to priimtas į Vakarų Berlyno policiją ir gaus gerą darbo užmokestį.

Be to, kiekvienam iš mūsų buvo pažadėta po 50 Vakarų markių, kurias mes turėjome gauti, grįžę iš demokratinio sektoriaus.

Klausimas: Ką darėte jūs ir jūsų bendrininkai demokratinio sektoriaus darbininkų atžvilgiu, kad įgyvendintumėte provokaciją?

Atsakymas: Gavę nurodymą organizuoti riaušes, mes suglausta grupe nuėjome per Potsdamo tiltą į Potsdamo aikštę. Ten mes prisidėjome prie streikininkų. Ir nuo to momento mes pradėjome vykdyti mūsų uždavinį, t.y. šūkiais, kuriuos mes skelbėme, mes kurstėme minią prieš Vokietijos Demokratinės Respublikos vyriausybę ir kitus valdžios organus.

Mūsų grupėje maždaug 20 žmonių turėjo benzino bonkas pastatams padegti, kurias jie gavo iš amerikiečių sunkvežimio ant Potsdamo tilto. Vieną tokią bonką, man matant, gavo, pavyzdžiui, Giunteris Nimecas.

Potsdamo aikštėje tie iš mūsų, kurie turėjo benzino bonkas, pradėjo padeginėti atskirus pastatus. Aš pats mačiau, kaip ten buvo padegta parduotuvė Ho (valstybinės prekybos parduotuvė. — Red. past.). Į šį pastatą Giunteris Nimecas metė savo bonką. Be to, daug kas iš mūsų grupės metė akmenis į liaudies policininkus ir daužė langų stiklus. Taip mes nuėjome kartu su miniomis prie vyriausybinio pastato Leipcigerštrasėje, kur riaušės buvo tęsiamos. Bet šį kartą buvo pradėta taip pat šaudyti į liaudies policiją ir į tarybinių tankų įgulas.

Klausimas: Ar jūs pats šaudėte?

Atsakymas: Aš nešaudžiau, nes neturėjau ginklo, bet aš tiksliai mačiau, kaip Hansas Jurgenas šaudė iš revolverio į rusų kareivį. Ar jis buvo nušautas, aš nežinau. Mano vaidmuo Leipcigerštrasėje buvo kurstyti minią išstojimams prieš vyriausybę su šūkiu: "Šalin vyriausybę!" ir kitais įžeidžiančiais šūkiais. Kurstant minią mums suteikė didelę paramą amerikiečiai, nes pagal jų nurodymą sektorių pasienyje buvo pastatyti du dideli reproduktoriai, kurie be paliovos transliavo kurstomas kalbas vokiečių ir rusų kalbomis. Rusų kalba kalbėjo Antonas Lefleris. Jis ragino policiją ir rusų kariuomenę nieko nedaryti prieš maištininkus ir pereiti į Vakarų Berlyną.

NUŠAUTA DAR 2 BELAISVIAI STOVYKLOJ

Pusan, Korėja. — Amerikiniai sargai nušovė Kodžės stovykloje dar du imtinius, Šiaurinės Korėjos komunistus. Pasakoja, kad imtiniai užpuolę sargus, amerikonus ir Pietinės Korėjos tautininkus.

Tel Aviv, Izrael. — Izraelio farmeriai sunaikino 200 tonų tomeičių todėl, kad už jas per pigiai mokama.

Viena iš tuščių karo belaisviams stovyklų Pietinėje Korėjoje. Iš jos Syngman Rhee išleido tūkstančius belaisvių, nesiskaitydamas su padaryta paliaubų sutartimi. Amerikos kareiviai ir laikraščių korespondentai apžiūrinėja kempės sargybos pastatą.

ŠILUTĖ

Šilutės miestas išdėstytas gražioje vietoje. Iš rytų, pietų ir dalimi vakarų pusės miestą lanku juosia Šyšos upė, šiaurės rytuose jis baigiasi Barzdūnų kaimo pušynais, pietuose, kitapus Šyšos, stovi gražus pušų šilas,pastaraisiais metais pertvarkytas į miesto parką. Į vakarus ir pietvakarius nuo Šilutės driekiasi didžiuliai Nemuno užliejamųjų pievų plotai su kur-ne-kur išmėtytais žveiu kaimais ir gražiais medžių gojeliais.

Miestas išaugo buvusio Verdainių kaimo vietoje. Verdainiai minimi jau 13-ojo amžiaus dokumentuose, bet miestas čia kūrėsi tik 18-ojo amžiaus pradžioje. Tai nulėmė patogi vietovės geografinė padėtis: pusiaukelė tarp senų stambių ekonominių ir kultūrinių centrų Tilžės ir Klaipėdos, o taip pat Švšos ir Nemuno vandens keliai.

Šilutės ir jos apylinkių darbo žmonės per amžius buvo išnaudojami, paverg,ti. 16-ame šimtmetyje, iširus kryžiuočių ordinui, į Šilutės apylinkes atsibastė nemaža buvusių jo narių. Jie užgrobė visas didesnes žemės valdas ir dar labiau sustiprino feodalinę priespaudą. Primityviais įrankiais žvejojusieji Rusnės ėvejai buvo apkraunami nepakeliama mokesčių našta. Dvigubą jungą kentė vietos darbo žmonės ir vėliau, išsivysčius kapitalizmui.

1923 metais Šilutė atitenka Lietuvai. Bet darbo žmonių būklė maža tepasikeitė. Kaizerinius okupantus pakeitė "sava" lietuviška buržuazija, nė kiek nesumažinusi darbo žmonių išnaudojimo. O 1939 metais Lietuvos buržuazija, išduodama liaudies interesus, atsisako nuo Klaipėdos krašto, atiduodama jį į hitlerinių grobikų nagus.

1944 metai į Šilutės istoriją įeis kaip miesto ir rajono išvadavimo iš daugiaamžės vergovės data. Tais metais tarybinė armija išvijo okupantus iš Klaipėdos krašto, kuris amžiams grįžo Lietuvai.

Tarybų valdžios metais Šilutė sparčiai atsistato, tampa vis labiau puošniu ir kultūringu rajono centru. Vilniaus, Aukštaičių ir Valstiečių gatvių sankryžoje įrengtas didelis skveras su fontanu ir vandens rezervuaru. Partizanų ir Turgaus gatvių kampe, buvusių griuvėsių vietoje, įrengta puošni aikštė. Čia šilutiškiai susirenka švenčių iškilmėms. 1950 - 1952 metais išaugo eilė mūrinių pastatų Verdainiuose. Miesto parke sutvarkytas stadionas.

Tarybų valdžios metais mieste ir rajone išsivystė pramonė, pakilo žemės ūkis. Šiuo metu rajone yra dvi sviesto - sūrių gamybos įmonės, naujai pastatytas kruopų fabrikas, Šilutės lentpiūvė, spirito varykla. Sukurta galinga mašinų - melioracijos stotis. Plečiamas Traksėdžių durpynas. Rusnėje veikia žuvies perdirbimo įmonė, kuriai žuvi tiekia du rajono žveju kolūkiai - milijonieriai. Rajono žemdirbiai dirba susiiungę į 30 žemės ūkio artelių, kurias aptarnauja dvi gausiai žemės ūkio technika aprūpintos MTS. Priešakiniame Stalino vardo kolūkyje šiemet baigiama įrengti hidroelektrinė.

Rajone yra ligoninė su 100 lovų, keli gimdymo namai ir ambulatorijos apylinkių centruose. Veikia 4 vidurinės ir 8 septynmetės mokyklos, 7 stacionariniai ir kilnojamieji kinai, 2 kultūros namai, 12 viešųjų bibliotekų. Šilutėje atidarytas kraštotyros muziejus.

Naują pakilimą miestui ir rajonui žada netolima ateitis. Penktajame penkmetyje Šilutėje bus įsteigti linų apdirbimo ir baldų fabrikai. Pradės veikti auto transporto kontora su nemažu automobilių parku, bus atidaryta nauja susisiekimo autobusais linija Rusnė-Šilutė-Vainutas.

Rajone yra dešimtys tūkstančių hektarų užliejamųjų lankų, kurios, sutvarkius melioracinę sistemą duos papildomai milijonus tonų puikaus šieno kolūkių visuomeninei gyvulininkystei. Kapitaliniai pievų kultūrinimo darbai prasideda šiais metais.

Šilutė jau dabar yra vienas gražiausių Lietuvos rajonų centrų.

A. Trakymas

KURSTYMO LAPELIAI

Viena.—Pranešama, kad "nepažįstamas lėktuvas" mėtė Vengrijon lapelius, šaukiančius sukilt prieš komunistų valdžią.

Iš Laiškų Redakcijai

Drg. A. Bimbai.

Skubame rašyti ši laiškelį, kad nenavėluotumėme paremti Laisvės fonda. Manome, gal jūs sakysite, kad mes paskutiniai, apsileidę. Žinai, Antanuk, kad mes tokie pusiau ūkininkai, pusiau kampininkai, ar kaip čia pavadintum. Tai pavasarį sunku su pinigais. Dabar ve už uogas surinkome, tai ir skubame siųsti. Prašome atleisti už pavėlavimą.

Onutė ir Jurgutis

Gerbiamas drauge Antanai:

Prisiunčiu jums čekutį, nors biskį prisidėdamas prie Laisvės vajaus.

Šiandien mano gimtadienis. Mintys sukasi kaip audros. Kur link mūsų demokratija eina: Kur laisvės žodis? Kur spaudos laisvė? Kur teisybė?

Net ir mūsų Aukščiausias Teismas paskendęs neapykantos rauge. Politiniai priešai žudomi. Jungtinių Valstijų Konstitucija neigiama. Kas toliau? Jei gyvensime, pamatysime. Gyventi gi norisi. "Negyvas kareivis vertas nieko," vieno generolo buvo pasakyta praėjusiame kare. Gyviesiems reikalingas budrumas.

Šiaip, Antanai, pas mane viskas gerai. Jaučiuosi neblogai. Dirbu daug savo profesijos srityje. Viskas būtų malonu, jeigu taika pasaulyje viešpatautų.

Linkiu jums ir jūsų draugams geriausios kloties jūsų veikloje.

Nuoširdžiai,
A. P.

ATŠAUKIA PASKALUS

Praga, Čechoslovakija. — Amerikos ambasada atšaukė amerikinius paskalus, būk Sovietai atsiuntę savo armijos diviziją riaušininkams malšinti Čechoslovakijoj.

Vaizdas vienoje policijos stotyje Chicagoje. Šis berniukas, Robert Goldstein, tik 2 metų, nepakęsdamas karščio, atsidūrė gatvėje visiškai nuogas. Pateko į policijos rankas. Policistas Steinway jam "užfundija" saldainį. Vėliau motina atsirado ir vaiką atsiėmė.

LITERATŪRA IR MENAS

Jono Biliūno palaikai perkeliami į Anykščius

Įžymus lietuvių rašytojas Jonas Biliūnas, proletarinės tematikos pradininkas lietuvių literatūroje, kaip žinoma, mirė ir palaidotas Lenkijoje, Zakopanės mieste 1907 m. Sunkiai sirgdamas, 1905 metais rašytojas sukūrė eilėraštį, kuriame išreiškė savo valią:

Kad numirsiu, man' pakaskit
Ant Šventosios upės kranto:
Kad matytų kapas sodžių,
Kūdikėlis kur užaugau.

Lietuvos buržuazija ir jos santvarka, skersakiavusi į rašytojo kūrybinį palikimą, net nemanė įvykdyti rašytojo valią. Jono Biliūno troškimą ėmėsi vykdyti Tarybų Lietuvos vyriausybė.

Rašytojo palaikams iš demokratinės Lenkijos atgabenti į gimtąjį kraštą, čia palaidoti ir jo vardą įamžinti vyriausybės buvo padaryta eilė žygių. Buvo sudaryta iš rašytojų ir visuomenės atstovų komisija (pirm. A. Venclova), kuri konkrečiai pradėjo vykdyti rašytojo palaikų perkėlimo ir laidojimo reikalą. Paskirta valstybinė delegacija iš A. Venclovos, J. Baltušio ir R. Žiugždos, kuri išvyko į demokratinę Lenkiją įvykdyti rašytojo palaikų ekshumaciją ir atgabenimą į Lietuvą. Kaip numatoma, palaikai bus atgabenti lėktuvu tiesiai iš Varšuvos į Vilnių. Karstas su rašytojo palaikais bus pašarvotas Lietuvos rašytojų sąjungos salėje, kad sostinės visuomenė galėtų rašytojui atiduoti paskutinę pagarbą.

Anykščių rajono, J. Biliūno vardo kolūkio kolūkiečiai, sužinoję, kad Lietuvos vyriausybė ruošiasi atgabenti rašytojo palaikus, nutarė prašyti, kad J. Biliūno palaikai būtų palaidoti Anykščiuose. Tam reikalui kolūkis išskyrė žemės plotą—vieną iš pačių gražiausių kalvų Anykščių apylinkėje, nuo kurios toliumoje matosi ir rašytojo gimtoji sodyba.

Vyriausybė atkreipė dėmesį ir į šį pageidavimą, duodama nurodymą palaikus palaidoti ten, kur Biliūno vardo kolūkio žmonės trokšta, kas sutampa ir su rašytojo valia.

Laidojimo vietoje išmūrijamas kapas, kuris bus pridengtas poliruota tamsiai rusvo granito lenta su atitinkamu įrašu. Prie kapo numatoma pastatyti rašytojui paminklą.

Keletą kilometrų už Anykščių, dabartiniame J. Janonio vardo kolūkyje yra rašytojo gimtasis namas, kuriame jis gimė ir augo. Name dar yra medinis suolas, ant kurio sėdėdavo rašytojas, yra rašytojo laikų drabužiams kabinti spinta ir kai kurie kiti namų apyvokos daiktai. Šį namą nutarta paversti J. Biliūno memorialiniu muziejumi ir jame įruošti ekspoziciją, vaizduojančią rašytojo gyvenimą ir kūrybinę veiklą.

Ryšium su J. Biliūno palaikų perkėlimu iš Lenkijos į gimtąją Lietuvos žemę, Lietuvos Tarybinių rašytojų sąjungos valdyba drauge su Lietuvos Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutu š. m. birželio 23 d. Rašytojų sąjungos namuose ruošia mokslinę konferenciją, kurioje bus skaitomi pranešimai apie J. Biliūno politinę-visuomeninę veiklą, jo estetines pažiūras, grožinę ir publicistinę kūrybą.

J. Šimkus.

Lietuvos skulptorių dirbtuvėse

Lietuvos skulptoriai yra sukūrę eilę kūrinių, gavusių platų liaudies pripažinimą. Lietuvių skulptorių darbuose vis pilniau atsispindi dabartis. Daugelio skulptūrų herojais vis dažniau tampa puikūs Lietuvos žmonės — darbininkai, kolūkiečiai, mokslininkai, meno veikėjai.

Šiuo metu lietuvių skulptoriai ruošiasi lietuvių literatūros ir meno dekadai, kuri įvyks Maskvoje.

Lietuvos TSR nusipelniusio meno veikėjo, laureato J. Mikėno dirbtuvėje greta jau užbaigtos Tarybų Sąjungos Didvyrės Marytės Melnikaitės keturių metrų aukščio figūros, kuri bus nulieta iš bronzos, stovi nedidelis lietuvių liaudies rašytojo Petro Cvirkos paminklo projekto maketas. Šis paminklas, kuris bus pastatytas Tauro kalno papėdėje, dar labiau papuoš pajaunėjusią Lietuvos sostinę—Vilnių.

Dėmesį patraukia skulptorių P. Vaivodos ir V. Pundziaus darbai. Jie kuria skulptūrinę grupę, skirtą V. I. Leninui ir J. V. Stalinui.

Skulptoriai N. Petrulis ir B. Vyšniauskas, ruošdamiesi būsimajai dekadai, baigia dirbti didelį bareljefą, kurio tema—"Derliaus šventė". Jis vaizduoja kolūkiečių susitikimą su kombainininkais, kurie padėjo jiems išauginti derlių. Skulptorius N. Petrulis lipdė taip pat laureato, rašytojo A. Gudaičio-Guzevičiaus ir "Puntuko" gamyklos darbininko Surgailio biustus. B. Vyšniauskas baigia Karolio Požėlos biustą paminklui, kuris bus pastatytas Vilniuje. Neseniai B. Vyšniausko vadovaujama jaunų skulptorių grupė padirbo bareljefą Vilniaus aerouosto fasadui.

Laureatas P. Aleksandravičius pastaruoju metu sukūrė eilę naujų įdomių darbų. Užbaigtas akademiko Kriščiūno skulptūrinis portretas. Dabar P. Aleksandravičius ruošia skulptūrą "Metalistas".

Skulptorius B. Bučas baigia dirbti lietuvių liaudies poetės laureatės Salomėjos Nėries skulptūrinę figūrą paminklui, kuris bus pastatytas ant poetės kapo Kaune.

Vienas seniausių respublikos skulptorių, Lietuvos nusipelnęs meno veikėjas P. Rimša kuria naujus meninius medalionus.

Skulptorius R. Jakimavičius sukūrė rašytojo Maksimo Gorkio paminklo projektą. Šis paminklas bus pastatytas Vilniuje.

Sėkmingai darbuojasi jaunieji lietuvių skulptoriai. Jaunųjų meistrų dirbtuvėse galima pamatyti daug įdomių kūrinių.

Skulptūrinį "Neries" gamyklos darbininko Tarnausko portretą ruošia L. Žuklys. Jo brolis—V. Žuklys, anksčiau sukūręs skulptūrą "Jaunas metalistas", dabar ruošia kompoziciją "Pionierė".

Jauna skulptorė E. Radauskaitė, prieš metus baigusi Vilniaus Dailės institutą, susikaupusi palinko prie balto marmuro gabalo, kuriame jau aiškiai galima atskirti garsiosios lietuvių aktorės, laureatės Monikos Mironaitės bruožus. Dabar jaunoji skulptorė ruošia didelę kompoziciją "Kolūkietė-brigadininkė".

Kelis garsiojo lietuvių chirurgo V. Kuzmos ir jauno artisto, laureato Jono Kavaliausko, skulptūrinius portretus padirbo jaunas skulptorius K. Bagdonas, dabar besimokantis aspirantūroje prie Leningrado I. Repino vardo Dailės instituto. Šiuo metu jis ruošia taip pat kompoziciją "Jaunas Dzeržinskis."

Eilę kūrinių, liudijančių apie neabejotiną jų autorių kūrybinį augimą, paruošė jaunieji skulptoriai J. Mozūraitė, A. Lipeikaitė, K. Jarašiūnas, K. Narkevičius, M. Liubytė ir kiti.

Lietuvių skulptoriams yra sudarytos visos sąlygos vaisingai dirbti kūrybinį darbą. Jiems suteiktos individualinės, šviesios ir erdvios dirbtuvės. Buržuazinėje Lietuvoje neišsprendžiamą problema buvo klausimas: kur gauti marmuro? Jis lietuvių skulptoriams buvo beveik neprieinamas. Dabar lietuvių skulptoriai gauna valstybės lėšomis daug marmuro iš broliškųjų tarybinių respublikų.

Ne kartą į respubliką buvo atvažiavę įžymieji Tarybų Sąjungos skulptoriai Tomskis, Johansonas, Manizeris, kurie savo patarimais padėjo lietuvių skulptoriams pakelti savo meistriškumą. Lietuvos skulptoriai dažnai lankosi Maskvos, Leningrado, Rygos ir Talino skulptorių dirbtuvėse. Keitimasis patyrimu turi daug reikšmės lietuvių dailininkų kūrybiniam augimui.

P. Keidošius.

Izabelės Laukaitytės atminimui

Tarp mūs lyg vakar dar buvai
Ir laisvės dainą dainavai —
Už liaudį mylimą žuvai.

Džiaugeis gyvenimu nauju,
Aplaistei jo šakniš krauju.

Tarybų kraštas tau brangus,
Ir laisvę mylintis žmogus

Tave minės darbe, dainoj,
Tave nešios širdy grynoj.

Šlamės tau tėviškės klevai —
"Šauniai tu liaudžiai tarnavai."

Justas Paleckis.

Šiaulių aktoriai Vilniuje

Šių metų birželio mėnesį Vilniuje gastroliavo Šiaulių dramos teatras. Apie šiauliečių pasirodymą rašo Vilniaus Tiesoje režisierius J. Grybauskas. Mes čia paduosime kai kurias jo straipsnio ištraukas.—**Laisvės Red.**

Šiaulių dramos teatras šiųmetinėse savo gastrolėse Vilniuje respublikos sostinės visuomenei pasirodė su įvairiu ir turtingu repertuaru. Šiauliečiai pastatė keturis spektaklius: S. Čiurlionienės "Pinigėlius", Šachovskio, Gribojedovo ir Chmelnickio "Ištekėjusią nuotaką", Korneičiuko "Makarą Dubravą", O. Balzako "Eugeniją Grande". Tai yra pastarųjų teatro kolektyvo darbo metų rezultatas. Jis džiugina tuo, kad aiškiai liudija apie teatro kolektyvo idėjinį-meninį augimą, kūrybinę iniciatyvą tiek parenkant scenos veikalus, tiek kūrybiškai juos interpretuojant. Eilė spektaklių rodo augančias jaunas pajėgas. Šios Šiaulių teatro išaugimo ypatybės ir atsiskleidė gastrolėse, kurias vilniečiai sutiko su dideliu susidomėjimu.

Išaugusį idėjinį-meninį šio teatro spektaklių lygį pirmoje eilėje liudija spektaklis "Ištekėjusi nuotaka" (režisierius Puzanauskas). Spektaklis, kurį vilniečiai šiltai priėmė, pasižymi gana gilia teatrine kultūra ir ansambliškumu, išlaikyta veikalo pavaizduotos epochos dvasia ir atliekamais vaidmenimis, prasmingai išradingomis mizanscenomis. Šia proga džiugu konstatuoti, kad spektaklis "Ištekėjusi nuotaka" —"jaunųjų" spektaklis, kuriame jie atlieka pagrindinius vaidmenis; jame šalia to spektaklio herojės, nuotakos, kurią su įsijautimu, giliai atlieka jaunoji aktorė J. Gascevičiūtė, sėkmingai pasirodo ir "senieji", kaip aktorius J. Zubėnas, įsilieję į spektaklio ansamblį, tuo sustiprinęs jį savo gera, įtikinančia vaidyba, o taip pat aktoriai L. Zmirskis, V. Lietuvaitytė ir kiti.

Spektaklis "Ištekėjusi nuotaka" atskleidžia dar ir tą svarbią, brangintiną ypatybę, kad spektaklyje neiškyla ir nesireiškia atskiri aktoriai, o juos jungia ansamblis, vadinasi, kiekvieno aktoriaus vaidyba, kiekvienas aktorius papildo spektaklį, yra visuomet ir visur kaip tik savo vietoje. Už spektaklio pasisekimą nuopelnas tenka ir režisieriui Puzanauskui. Linkėtina teatrui ištaisyti kai kuriuos trūkumus ir dar aukščiau kelti šio spektaklio meninį lygį, ypač tose vietose, kurios liečia eiliuotą veikalo formą.

Džiugu buvo pamatyti ir kitą teatro spektaklį—Korneičiuko "Makarą Dubravą". Spektaklis visumoje nuskambėjo optimistiškai, persunktas gyvenimiška tikrove, kuri pulsuoja eilėje labai vykusių spektaklio vietų. Ypač tai pasakytina apie paskutinį veiksmą, kuris tiesiog sujaudino gausiai susirinkusius žiūrovus, palydėjusius spektaklio pabaigą su dideliu pritarimu. Spektaklio režisūra (režisier. Šeinas) ir aktoriai sugebėjo perteikti šachtininko Makaro Dubravos paveiksle gilų tarybinio žmogaus pasiryžimą žengti į priekį, nugalint savo kelyje visas kliūtis, sunkumus. Pažymėtina aktoriaus S. Paskos vaidyba Makaro Dubravos vaidmenyje. Išskirtinos spektaklyje dvi vietos, kur aktorius Paska sukuria ypatingai šiltą ir patrauklų šachtininko paveikslą. Tai įspūdinga vieta, kai Makaras Dubrava kartoja pilietinio karo metu po obelim pasakytus draugo Stalino žodžius. Mokamai režisūros ir aktorių padaryta ansamblinė scenelė, kai Makaras Dubrava "suvaidina" priėmimą pas ministrą.

Gyvai perduotas yra spektaklio finalas, kuriame aktorė P. Pinkauskaitė įnešė į sceną daug sveiko jumoro, energijos, džiugesio, atlikdama plačios ir stiprios prigimties kolūkinės tetulės vaidmenį. Įtikinančiai Dubravos žmonos vaidmenį atliko aktorė E. Bindokaitė...

O. Balzako "Eugenija Grande" spektaklyje mus pirmiausia nudžiugino tai, kad kaip ir ankstesniuose spektakliuose, atsakingi vaidmenys drąsiai patikimi jauniems aktoriams. Pasirodžiusi šiame spektaklyje jauna, talentinga aktorė V. Venckutė Eugenijos vaidmenyje sugebėjo sukurti patrauklų Eugenijos paveikslą. Tinkanti išorinė išvaizda, gili teisybė, nuoširdumas —štai tie bruožai, kuriais aktorė paperka žiūrovą.

Grande paveikslui, kurį atlieka aktorius V. Tautkevičius, dar trūksta grobikiškumo, aistros, perdėtos aistros to balzakiško šykštuolio, kuriame žvėriškas buržua egoizmas atsiveria su nepaprastu ryškumu...

Neabejotinai pradžiugino respublikos sostinės žiūrovus tai, kad Šiaulių dramos teatras gastrolių metu parodė originalų lietuvišką veikalą — S. Čiurlionienės 'Pinigėlius." Ši komedija parašyta prieš daug metų, bet dabar autorės, kūrybiškai bendradarbiaujant su teatru, perredaguotą. Tuo atliktas didelis, rimtas ir reikalingas darbas. Teatras pasiėmė iniciatyvą scenoje parodyti veikalą, parašytą dar buržuazijos valdymo laikais, dėdamas pastangas jį interpretuoti iš šių tarybinių dienų pozicijų. Šio sunkaus ir atsakingo darbo teatras ėmėsi drąsiai. Teatro kolektyvo ir režisieriaus Šeino pastangos sukurti spektaklį, demaskuojantį lietuviškąją buržuaziją, jos išnaudotojiškumą, grobikiškumą, moralinį menkumą ir išsigimimą yra vertingos.

Spektaklyje priešais žiūrovo akis iškyla visa buržuazinių vertelgų bei grobuonių galerija: pati "herojė" Normantienė, jos sūnelis, plikbajoriai Raudonauskiai, prekybininkas Karaitis, jo duktė Birutė, Normantienės reikalų vedėjas sukčius Sūrinskis, pagaliau kunigas, burmistras, policijos viršininkas,

(Tąsa 4-tam pusl.)

Už ką jie pešasi?

Dipukiškieji aktoriai-režisieriai pradėjo viens kitam špygomis pašones badyti.

Su ilgais straipsniais priešiškoje Lietuvai spaudoje išstojo Jurgis Blekaitis, Stasys Pilka, Gasparas Velička.

Sunku besuprasti, už ką jie "vajavojasi" ir ko jie viens iš kito nori. Vienas aišku: jų polemika neprincipinė. Jie niaujasi dėl kaž kokio prestyžo ar gal "dėl vietų", kurių čia, iš tikrųjų, nėra.

Jurgis Blekaitis buvo apsigyvenęs Chicagoje ir ten pasišovė statyti scenoje veikalus; ten pat gyvena ir Velička ir Pilka. Trys dideli vyrai, kiekvienas jų manė galėsiąs kitą nukonkuruoti savo išmintimi ir gabumais. Jie ten veikė paskirai, kas sau.

Bet nieko iš tos veiklos neišėjo.

Tuomet Jurgis Blekaitis nusitarė palikti Chicagą ir atvyko į Brooklyną. Bet ir čia negeriau.

Ką tuomet Jurgis Blekaitis turėjo daryti? Ogi štai ką: jis praėjo pro Williamsburgo tiltą ir atsidūrė Manhattane, kur veikia rusų dramos teatras. Na, ir Blekaitis į jį įstojo dirbti!

Rusus visaip jie niekina, o čia, štai stoja į rusų teatrą!

Bet kodėl gi taip?

Todėl, kad rusų teatrą palaiko Fordo Fondacija, ten dirbantieji gauna algas, užtikrintą pragyvenimą.

Jurgis Blekaitis, sulyg jo rašiniu, pasirodžiusiu andai Vienybėje, bara G. Veličką, kam pastarasis išdrįso sakyti, kad Blekaitis pabėgo į rusų teatrą.

Jis ten pat sako, jog rusų teatrą New Yorke sudarą tokie patys "politiniai pabėgėliai, kaip mes..."

Pilnai tikiu, kad tie rusai, kuriem Fordas moka algas, nėra nei kiek geresni už lietuviškuosius anti-rusus. Bet argi Jurgis Blekaitis mano, kad šiuo savo viešu protestu jis patenkins tuos, kurie jį kritikuoja? Ne! Jis neišsipirks pasakymu: tie rusai tokie pat, kaip ir aš. Tie, kurie negali įstoti į rusų teatrą, negali gauti algų, **jį puls, kaip pabėgėlį nuo pabėgėlių.**

Blaiviau galvojant, man rodosi, būtų galima palaikyti pastovias lietuviškas dramos grupes Chicagoje ir Brooklyne. Bet tos grupės turėtų būti bešališkos politikoje. Jos turėtų bandyti suburti aplink save visas lietuvių sroves, įtraukiant į scenos darbą kiekvieną, trokštantį dirbti.

Man teko kalbėtis su kai kuriais dipukiškais aktoriais ir jiems tai siūlyti. Be kitko, jų atsakymas buvo: nėra New Yorke gerų lietuviškų patalpų, nėra salių, kur būtų galima nuolat statyti veikalus.

Aš jiems sakiau: O kodėl nesinaudoti Lietuvių Auditorijos sale Richmond Hill, N. Y. Ji didelė, turi gerą estradą, tinkama ir repeticijoms ir pastatymams. Be to, ji nebrangi. Geresnės salės jūs niekur New Yorke negausite.

Tie vaidai, kuriuos tarp savęs vedate, špygomis pašonių kničiojimas prie nieko gero neprives. Reikia pradėti dirbti, — dirbti rimtai, statant scenoje rimtus veikalus, telkiant aplink save visus lietuviškai kalbančiuosius.

Ar jie šio sveiko patarimo klausys? **N.**

Liaudies ansamblio koncertai

Vilniaus Tiesoje skaitome:

Birželio 19 d. iš gastrolių po respubliką grįžo Lietuvos TSR valstybinio liaudies ansamblio pirmoji gastrolinė grupė. Buvo aplankyti Kėdainiai, Raseiniai, Rietavas, Klaipėda, Jurbarkas, Vilkaviškis ir kitos vietovės.

Koncertai praėjo su pasisekimu. Viso surengta trisdešimt koncertų, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 8,000 žiūrovų.

Eilė koncertų įvyko kolūkiuose: Tauragės rajono "Lenino keliu" žemės ūkio artelėje, Raseinių rajono Šimkaičių kolūkyje ir kitur.

Antroji ansamblio gastrolinė grupė į gastroles išvyksta birželio 27 d. Gastrolės truks visą mėnesį. Numatoma aplankyti Anykščius, Panevėžį, Šiaulius, Biržus, Seda, Kretingą, Kupiškį ir kitus miestus bei rajonus. Poilsiaujantiems Palangos kurorte tris dienas bus duodami koncertai.

Į gastrolinę programą įtraukta eilė naujų dalykų bei atnaujinti seniau statyti: "Kolūkietiškas valsas", liaudies šokiai "Aplinkinis", "Šeinis", "Mikitą", gruzinų liaudies daina "Cincinatela", rusų, ukrainiečių bei moldavų liaudies šokiai.

Įvairios Žinios

NESUSIGIEDA KARINIAI POLITIKIERIAI

Washington. — Gordonas Dean, pasitraukdamas kaip valdinės Atomų jėgos Komisijos pirmininkas, pereitą savaitę gyrėsi, kad Amerika galėtų atominėmis bombomis taip supleškinti Rusiją, "kad iš jos beveik nieko neliktų."

Tą pačią dieną demokratas senatorius Stuartas Symington, buvęs oro jėgų sekretorius, gąsdino, kad Sovietų Sąjunga savo atominėmis bombomis galėtų "išdaužyti amerikonus kaip molines antis" galerijoj.

YONKERYJ STATOMA DIDŽIULIS PREKYBOS CENTRAS

Yonkers, N. Y. — Gimbel Brothers planuoja čia pastatyt didžiulę departmentinę sankrovą — prekybos centrą — už 30 milijonų dolerių. Tam jau pasisamdė žemės sklypą 30-čiai metų. Pasisamdymas galės būti panaujinamas iki 100 metų.

Slovakijos Komunistų partijos centro komiteto Plenumas

PRAGA. — Čekoslovakijos telegramų agentūra praneša:

Birželio 15 d. Bratislavoje, pasibaigus Slovakijos Komunistų partijos X suvažiavimui, įvyko Slovakijos Komunistų partijos centro komiteto plenumas, kuriame dalyvavo SKP CK naujos sudėties nariai ir kandidatai bei Čekoslovakijos Komunistų partijos centro komiteto delegatai su Antoninu Zapotockiu priešakyje.

Į Slovakijos Komunistų partijos CK prezidiumą išrinkti: K. Bacilekas, L. Benada, J. Branikas, M. Čulenas, P. Davidas, M. Faltanas, I. Kržižas, A. Michalička, O. Pavlikas, J. Pulis, R. Strechai, V. Širokis, F. Zupka.

SKP CK sekretoriais išrinkti: L. Benada, P. Davidas, I. Kržižas, A. Michalička, J. Pulis.

Plenumas taip pat išrinko partinės kontrolės komisiją.

Dvi slaugės gražuolės, Miss Emmy Kelley ir Miss Julia McCall. Pirmoji tapo išrinkta gražiausia slauge Los Angeles ligoninėje. Miss McCall antroji gražiausia.

CHICAGOS ŽINIOS

Prisiminus artistus iš Lietuvos

Atsimename kaip aną metą atvyko iš Lietuvos trys artistai dainininkai: Oleika, Byra ir smuikininkas Leškevičius ir važinėdami miestas iš miesto davė savo koncertus, išpildydami dainų ir muzikos numerius savo programose.

Tie artistai būdami Lietuvoje buvo išsisvajoję, kad jie tikrai nustebins amerikiečius atsilankę į Ameriką su savo artistiškumu, kaipo puikūs dainininkai ir muzikantai. Bet jų užsimojimai kaipo karjeristų atnešė visai liudnas pasekmes.

Atvykę spėjo tik pasirodyti duodami savo koncertus New Yorke ir kituose miestuose, kaip spaudoje pasipylė labai tiems artistams nepalankios kritikos, tiesiog pradėjo juos mušti iš koto, vietoje laurus ant tų artistų galvų dėjus, birėjo aštrūs dagiliai ir kitokios piktžolės ir usnys.

Atlankė tie iš Lietuvos artistai ir mūsų lietuviškąją Chicagą ir baisiai išreklamuotas tas jų koncertas įvyksta mieste, Orkestra Hall. Tų artistų pamatyti ir išgirsti jų dainavimo susirinko žiūrovų nedaug, nei pusę salės nepripildė atsilankiusieji. Tokioje erdvėje pasirodo baritonas Oleika su savo daina. Dainuoja raiyosi, mandravoja ant estrados, keistus gestus darydamas; tai dainuodamas kelia kojąį priekį ir atgal žengia. Jo daina neteikia jokio įspūdžio. Pasirodo lyriškas tenoras Byra, tas dar prasčiau atlieka dainavimo užduotis. Balselis labai silpnas, nors ir falceta dainuoja, vistiek nėra gražumo ir malonumo. Smuikininkas buvo neprasčiausis. O visgi neparodė aukštesnio kokio išsilavinimo, kad publiką patenkintų. Tie artistai tiesiog susikompromitavę buvo. Jokios simpatijos ir malonių įspūdžių nepaliko. Vieni grįžo Lietuvon apgailestaudami savo neapgalvotą žygį, kur tikėjosi pagarbos ir didelio pagyrimo susilaukti iš čionykščių lietuvių. Kiti iš tų artistų bebūdami New Yorke apsiskandalino ir turėjo nemalonių bėdų ir negerovių; ir taip tų trijų artistų iš užjūrio padarytos vizitos buvo ir nepasekmingos ir negarbingos. Amerikiečiai juos ir jų atsilankymą greitai užmiršo.

R. Š.

Gražiai palaidojo Antaną Neutautą

Birželio 23 d. lietuvių tautiškose kapinėse palaidotas Antanas Neutaut. Į amžino poilsio vietą jo karstą palydėjo didelis būrys giminių, draugų, kaimynų.

L. Bukausko koplyčioj, prieš išlydint, kalbėjo L. Prūseika, suminėjęs mirusio draugo gyvenimo įvykius ir bruožus. Kelias gedulo dainas sudainavo Agnes Sibelskienė. Anglų kalboj apie velionį kalbėjo pats laidotuvių direktorius L. Bukauskas.

Žmonių buvo daug. Visi reiškė gilios užuojautos Agnes Neutaut, kuri gražiai sugyveno su Antanu nuo jų apsivedimo dienos 1916 metais. Iš Clevelando atvyko į laidotuves Neutautų duktė Sylvia ir jos vyras Praninskas. Laidotuvėse dalyvavo abu sūnūs—Williamas su žmona Elizabeth ir Lenardas.

Prie kapo tautiškose kapinėse L. Prūseika vėl tarė kelis žodžius, o A. Sebelskienė sudainavo dar kelias dainas.

Palydovai buvo užprašyti į Neutautų namus, kur buvo širdingai priimti.

A. Neutaut atvyko Amerikon 1905 metais. Dirbo Chicagos stokjarduose, vėliau anglių kasyklose. Po to įsiprašė į US marinų korpą, kur ištarnavo keturius metus.

Antanas ir Agnes apsivedė Brooklyne 1916 metais. Pagyvenę tūlą laiką Pennsylvanijoj, Du Bois, Chicagon atvyko 1919 metais ir nuo to laiko visuomet gyveno Roselande. Nuo 1923 metų Antanas Neutaut dirbo prie gatvekarių. Už kelių mėnesių jau būtų išėjęs ant pensijos.

Antanas priklausė prie visos eilės gerų organizacijų ir pavyzdingai rėmė Aido Chorą.

Jam rūpėjo ir politinis gyvenimas. Daugeliui lietuvių Antanas padėjo gauti pilietybės popieras. Už tai jam daug kas reiškė dėkingumą.

Agnes Neutaut gražiai darbuojasi roselandiečių moterų klube.

Lai bus Antanui Neutaut lengva tautiškų kapinių žemelė.

Kaimynas.

Jei Tamsta dar neprenumeruoji dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

LAISVĖS PIKNIKAS

RENGIA DIENRAŠČIO LAISVĖS BENDROVĖ

Įvyks Šeštadienį

Liepos-July 11

Pradžia 2-rą val. po pietų. Įžanga 75c

Bus naujoje vietoje. Prašome gerai įsitėmyti:

NATIONAL HALL & PARK

65-13 38th Avenue Woodside, L. I.

(38th Ave. ir 65th St. kampas)

George Kazakevich's Orkestra Šokiams

ŠAUNI DAINŲ PROGRAMA:

Sietyno Choras iš Newark ir Brooklyno Aido Choras

Diriguojant Mildred Stensler duos gražių liaudies dainų.

Rengėjai pavaišins gerais valgiais ir gėrimais. Čia taipgi turėsite malonių pasimatymų su svečiais iš kitų miestų. Tad ateikite patys ir pakvieskite savo draugus į šį gražų sąskridį.

Rengėjai.

Laisvės Piknikui Kelrodis

Žemiau paduotas braižinys parodo tarp kurių gatvių yra tas parkas ir ant kurių subway stočių reikia išlipti. Iš East New York ir iš Williamsburg reikia važiuoti INDEPENDENT LINE traukiniu. Williamsburge tas traukinys gaunamas ant kampų Union Avenue ir Grand St.; taipgi Union ir Metropolitan Aves. Imkite traukinį į Queens pusę, išlipkite ant 65th St. stoties.

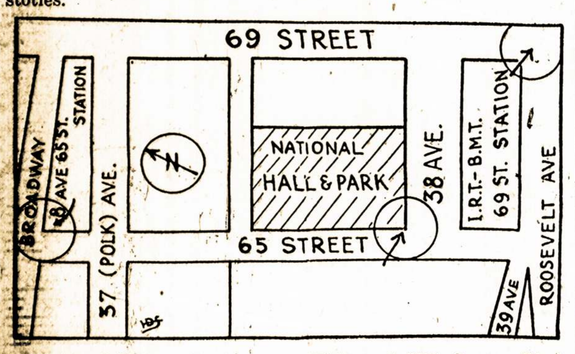

Automobiliais važiuojant nuo Richmond Hill Queens Blvd., privažiavę 69th Street, sukite po dešinei, važiuokite iki pervažiuosite Roosevelt Ave., antrame bloke už Roosevelt Ave. sukite po kairei ir čia rasite National Hall & Park.

Važiuojant iš New Jersey ir iš New York miesto, per Williamsburg tiltą, pervažiavę tiltą, laikykitės po kairei ir važiuokite iškeltu keliu į Long Island. Pervažiavę Kosciusko tiltą, ir dar iškeltą kelią, sukite po kairei į 65th Pl. ir važiuokite skersai Queens Blvd. iki Roosevelt Ave. Čia sukite po dešinei, važiuokit iki 69th St., sukite po kairei į 69th St., antram bloke vėl sukite po kairei ir čia bus Parkas.

Nuo Whitestone Bridge važiuokite Northern Blvd. iki 76th Street; sukite po kairei į 76th St. ir važiuokite iki Roosevelt Ave.; sukite po dešinei į Roosevelt Ave., važiuokite iki 69 St., čia sukite po dešinei, antram bloke sukite po kairei ir čia bus parkas.

Virš Roosevelt Ave. eina iškeltas traukinys (elevated), tai privažiavus lengva pastebėti. Parkas yra tik už vieno bloko nuo Roosevelt Ave. Tarp 69th St. ir 65th Pl. ant Roosevelt Ave. pasiparkinę karus, galite pėsti eiti į parką

A. Čechovas

Moterų laimė

Laidojo generolą leitenantą Zapupiriną. Prie velionies namų, kur gaudė laidotuvių muzika ir skambėjo komandos žodžiai, iš visų pusių bėgo būriai žmonių pažiūrėti išlydėjimo. Vienoje tokioje grupėj, skubėjusioj į išlydėjimą, buvo valdininkai Probkinas ir Svistkovas. Abu atėjo su savo žmonomis.

—Negalima! — stabdė juos nuovados viršininko padėjėjas, malonios ir simpatiškos išvaizdos žmogus, kai jie priėjo prie grandies. — Ne-egalima! Pra-ašau truputį atgal! Ponai, juk tai ne nuo mūsų pareina! Prašau atgal! Na, bet pagaliau damos gali praeiti... prašau, mesdames, bet... jūs, ponai, dėl dievo meilės...

Probkino ir Svistkovo žmonos, netikėtai nuovados viršininko padėjėjo malonės užkluptos, nukaito ir šmurkštelėjo pro grandį, o jų vyrai liko šioj pusėj gyvosios sienos ir stebėjo pėsčių ir raitų tvarkdarių nugaras.

— Pralindo! — tarė Probkinas, žiūrėdamas su pavydu ir beveik su neapykanta į tolstančias ponias. — Dievaži, laimė šitiems šinjonams! Vyriškajai lyčiai niekados nebus tokių privilegijų, kaip anajai, moteriškai. Na, kuo čia jos ypatingos? Moterys, galima sakyti, paprasčiausios, prietaringos, o jas praleido; o mudviejų, nors būtume valstybės patarėjai, niekur gyvu neleistų.

—Keistai jūs, ponai, galvojate! — tarė nuovados virsininko padėjėjas, priekaištingai žiūrėdamas į Probkiną.— Įleisk jus, tai jūs tuojau pradėsite stumdytis ir triukšmauti; ponia gi, vien dėl savo švelnumo, niekados neleis sau nieko panašaus!

— Gana jau, meldžiamasis! —supyko Probkinas. — Minioj ponia visados pirma pradeda stumdytis. Vyras stovi ir žiūri į vieną tašką, o ponia išskečia rankas ir stumdosi, kad jos rūbų nesuglamžytų. Nėra ko nei kalbėti! Moteriškai lyčiai visuomet ir visur laimė. Moterų ir į kariuomenę neima, ir į šokių vakarus joms įėjimas laisvas, ir kūno bausmėmis nebaudžia... Bet už kokius, klausiama, nuopelnus? Merginai iškrito nosinė — tu pakelk, ji įeina—tu atsistok ir paduok jai savo kėdę, išeina — palydėk... O tarnybiniai laipsniai! Sakysim, man ar tau, norint valstybės patarėjo laipsnį pasiekti, reikia visą amžių vargti, o mergina per kokį pusvalandį susituokė su valstybės patarėju—šit jau ji ir asmenybė. Kad į kunigaikščius ar grafus aš pakilčiau, reikia visą pasaulį nugalėti, šipką paimti, ministru pabūti, o kokia nors, atleisk viešpatie, Varenka ar Katenka, kuriai pienas nuo lūpų nenudžiūvo, pasukalios šleifu prieš grafą, mirktelės akim — šit ir jūsų ekscelencija... Tu jau gubernijos sekretorius... Šitą laipsnį tu, galima sakyti, krauju ir prakaitu įsigijai, o tavo Marja Fomišna? Už ką ji vadinama gubernijoš sekretoriene? Iš popaitės ir tiesiai į valdininkes. Gera valdininkė! Duok tu jai mūsų darbą, tai ji tau ir įrašys gaunamąjį į siuntiamąjį.

— Užtat ji vaikus gimdo skaistmuose,—pastebėjo Svistkovas.

—Didelis čia daiktas! Atsistotų ji vyresnybės akivaizdoj, kai ta pipirų duoda, tai jai vaikai gimdyti tik pramoga atrodytų. Visuomet ir visur joms privilegija! Kokia nors mergina ar ponia iš mūsų draugės, gali generolui tokius žodžius į akis išdrožti, kokio tu ir prie egzekutoriaus neišdrįsi pasakyti. Taip... Tavo Marja Fomišna gali drąsiai su valstybės patarėju po rankele pasivaikščioti, o paimk tu valstybės patarėją po ranka! Paimk, pabandyk! Mūsų namuose, kaip tik apačioj, gyvena, broli, kažkoks profesorius su žmona... Generolas, supranti, Annos pirmuoju laipsniu apdovanotas, bet nuolat girdėti, kaip jį žmona šukuoja: "Kvaily! kvaily! kvaily!" O juk paprasta boba, iš miesčionių. Pagaliau čia teisėta žmona, taip ir turi būti... nuo amžių taip nuskirta, kad teisėtos plūstų, bet tu pažiūrėk į neteisėtas! Ką šitos sau leidžia! Per amžių amžius neužmiršiu aš vieno atsitikimo. Vos neprazuvau, ir taip jau, matyt, per tėvų maldas sveikas išlikau. Pernai, atsimeni, mūsų generolas, išvažiuodamas į savo kaimą atostogų, pasiėmė mane korespondencijai vesti... Darbas menkas, valanda sugaišties. Atidirbai savo ir eik į mišką pasivaikščioti, arba į lekajų kambarį romansų klausytis. Mūsų generolas — žmogus nevedęs. Namai — visa ko pertekę, tarnų kaip šunų, o žmonos nėra, niekas nevadovauja. Žmonės visi pasileidę, nepaklusnūs... ir visus tvarko boba, ūkvedė Viera Nikitišna... Ji ir arbatą pilsto, ir pietus užsako, ir lekajus aprėkia... Boba, brolyti tu mano, biauri, kandi, šėtono akim žiūri. Stora, raudona, žvieglė... Kad pradės ant ko šaukti, kad pradės žviegti, tai nors šventuosius nešk laukan. Ne tiek plūdimu įveikdavo, kiek šituo žviegimu. T, viešpatie! Niekam ji nedavė ramybės. Ne tik prie tarnų, bet, galvijas, ir prie manęs kibo... Ne, galvoju, palauk: nutaikysiu progą ir viską apie tave generolui pasakysiu. Jis įsikniaubęs, galvoju, į tarnybą ir nėmato, kaip tu jį apvaginėji ir ėdi žmones, palauk gi, atversiu aš jam akis. Ir atvėriau, broli, akis, taip atvėriau, kad vos mano paties akys amžinai neužsivėrė, kad net dabar, kai prisimenu, baisu darosi. Einu aš kartą per koridorių, ir staiga išgirstu žviegimą. Pradžioj maniau, kad kiaulę skerdžia, paskum gi pasiklausiau ir girdžiu, Viera Nikitišna su kažkou barasi: "Gyvuly! Biaurybe tu! Velne!" — Ką čia tokį? — galvoju. Ir staiga, brolyti tu mano: atsidaro durys, ir išlekia pro jas mūsų generolas, visas raudonas, akys išsproginusios, plaukai, tartum į juos būtų velnias papūtęs. O ji jam įkandin: "Biaurybe! Velne!"

—Meluoji!

—Garbės žodis. Man, žinai, karšta pasidarė. Mūšiškis nubėgo į savo kambarius, o aš stoviu koridoriuj ir, kaip kvailys, nieko nesuprantu. Paprasta, nemokyta boba, virėja, baudžiauninkė — ir staiga leidžia sau tokius žodžius ir tokį elgėsį! Tai, vadinas, galvoju, generolas norėjo ją atleisti, o ji pasinaudojo tuo, kad nėra liudininkų, ir gerai jį išvanojo. Vis tiek, girdi, tenka išeiti! Man pašoko dyktis... Nuėjau į jos kambarį ir sakau: "Kaip, tu, nenaudėle, drįsti tokius žodžius aukštam asmeniui sakyti. Tu manai, kad jei jis silpnas senis, tai nėra kam jo užstoti?" —Paėmiau, žinai, taip ir sudrožiau jai porą kartelių per riebius žandus. Kad pradėjo, brolyti tu mano, žviegti, kad suklykė, tai po šimts perkūnų, kad mano galva daugiau to nesulauktų! Užsikišau ausis ir nuėjau į mišką. Po kokių dviejų valandžiukių atbėga į mane berniukas. — "Prašom pas poną". Nueinu. Įžengiu. Sėdi pasipūtęs, kaip kalakutas, ir nežiūri.

—"Jūs, sako, ką gi mano namuose išdarinėjate?" — Tai yra, kaip? — sakau. Jeigu, sakau, jūs dėl Nikitišnos, prakilnybe, tai aš už jus užsistojau. — "Ne jūsų reikalas į svetimus, šeimyninius dalykus kištis!" — Suprantate? Šeimyninius! Ir kaip pradėjo, broli, jis mane kratinėti, kaip pradėjo spirginti — vos nenumiriau! Kalbėjo kalbėjo, bambėjo bambėjo, staiga, broli, kad pradės kvatoti nei iš šio, nei iš to. — "Ir kaip, sako, jūs galėjote?! Kaip tai jums užteko drąsos? Nuostabu! Bet tikiuosi, mano drauge, kad visa tai liks tarp mūsų... Jūsų pasikarščiavimas man suprantamas, bet sutikite, kad tolimesnis jūsų buvimas mano namuose neįmanomas..." Šit, broli! Jam net nuostabu, kaip aš galėjau tokią šaunią povę apkulti. Apjakino boba! Slaptasis patarėjas, Baltuoju Erelių apdovanotas, vyresnybės ant savęs nežino, o bobai pasidavė... Di-idelių, broli, privilegijų turi moteriškoji lytis! Bet... nusiimk kepurę. Neša generolą... Kiek ordinų, dievulėliau tu mano! Na ką, iš tiesų, praleido ponias pirmyn, argi jos nusimano ką nors apie ordinus?

Užgriežė muzika.

1885 m.

Vaikai kongresmanui: "Tik jau mūsų pasakų knygas palikite ramybėje ir nedeginkite."

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Tarpkolūkinės hidroelektrinės statyboje

DOTNUVA, VI. 5 d. — Plačiu frontu vyksta tarpkolūkinės hidroelektrinės statyba prie Nevėžio upės. Hidroelektrinė tieks energiją vienuolikai kolūkių ir rajono centrui. Šiuo metu baigiamas betonavimas. Į atskirus kolūkius nutiestos elektros laidų linijos. Pristatyti įrengimai hidroelektrinei. Statyba yra gausiai aprūpinta technika—čia naudojami skreperis, du traktoriai, betono maišyklė, poliakalė, transporteris ir kiti mechanizmai.

Gegužės mėnesio darbų planas įvykdytas 120 procentų.

Namai darbininkams

RADVILIŠKIS. — 1951 ir 1952 metais stiklo fabriko darbininkams buvo užbaigti ir atiduoti 8 gyvenamieji namai. Gyvenamieji namai yra dviejų butų, patogiai įrengti. Kiekviename bute — du kambariai, virtuvė, vonia. Namai elektrifikuoti ir radiofikuoti.

Šiais metais čia vykdomos dar didesnės statybos—fabriko darbininkai gaus daugiau kaip 300 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto. Per pirmąjį pusmetį atiduodama gyventojams jau 180 kvadratinių metrų ploto. Šiai šiomis dienomis apgyvendinami dar treji butai. Statybos vis plečiasi. Iki penkmečio pabaigos bus pastatytas vandentiekis, kurį numatoma paleisti eksploatacijai sekančiais metais, ir didelis skaičius namų, jų tarpe — skirtų vaikų darželiui, lopšeliui, valgyklai ir kt. Aplink gyvenamuosius namus jau pasodinta daugiau kaip 100 vaisinių medelių.

Fabriko vadovybė teikia paskolas darbininkams, vykdantiems individualią statybą. Štai, darbininkai K. Rimkus ir J. Cirkelis gavo paskolą po 5,000 rublių.

14 gyvenamųjų namų atiduota Radviliškio geležinkelių mazgo dirbantiesiems. K. Požėlos vardo gatvėje išaugo garvežių depo dirbantiesiems skirti 4 namai, kurių kiekvienas turi po 8 gerai įrengtus butus.

Per penktojo penkmečio metus Radviliškio geležinkelininkai gavo jau 1,590 kvadratinių metrų gyvenamojo ploto.

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

ŠIAULIŲ AKTORIAI VILNIUJE

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

daktaras. Kompanijėlė graži! Visus juos jungia grobuoniškas pasipelnymo troškimas, siekimas įvairiausiomis priemonėmis gauti Normantienės palikimą, įstumti į savo kišenes "pinigėlius" — buržuazijos stabą ir dievuką.

Spektaklyje nenuginčijamai yra sukurta eilė ryškių, demaskuojančių buržuaziją, vaizdų. Jie atskleidžia lietuviškosios buržuazijos veidmainiškumą, jos laukinį pelną, pinigėlių siekimą.

Su pasiekimais spektaklyje yra sukurti senės Normantienės (akt. Pinkauskaitė), jos reikalų vedėjo Sūrinskio (akt. Paska), daktaro Mikšo (akt. Puzanauskas), ir kiti vaizdai. Į juos aktoriai įdėjo daug sumanumo, sugebėjimo perteikti ir išieškoti tikrus buržuazijos atstovų bruožus.

Žiūrovas į spektaklį reaguoja gyvai, seka jį su įdomumu, nes jis suintriguoja, nes jis duoda žiūrovui galimybę pasijuokti iš buržuazijos, gyvenančios tik dėl pinigėlių.

Tačiau šalia pasiekimų spektaklyje, atskirų aktorių vaidybojo, negalima praeiti ir pro rimtus trūkumus, kurie pasireiškia tiek pačioje komedijoje, tiek pastatyme.

Teatras, žinoma, atliko vertingą ir reikalingą darbą, parodęs savo scenoje "Pinigėlius", tačiau komedija dar žymia dalimi neišbaigta. Spektaklio statytojai (rež. Šeinas ir dail. Percovas) šį atsakingą uždavinį atliko dar nepakankamai. Rimtas komedijos trūkumas, atsiliepiantis ir į spektaklio idėjinį lygį, yra tas, kad jėga, priešpastatyta buržuazinei stovyklai, yra parodyta silpnai, netgi neteisingai. Ir iš viso spektaklyje aiškiai nepakankamai parodytos jėgos, kovojančios prieš buržuazinį pasaulį. Nors aktorė L. Dulskytė tarnaitės vaidmenį atlieka įtikinamai, tačiau tai padėtį spektaklyje nepakeičia.

F. Gladkovui 70 metų

Rusijos rašytojui Fiodorui Gladkovui šį mėnesį sukako 70 metų amžiaus.

Gladkovas parašė visą eilę apysakų-romanų. Jo apysaka "Cementas" kadaise buvo išspausdinta Laisvėje.

Gladkovas gimė vargingo valstiečio šeimoje. Savo jaunystėje dirbo įvairiausius fizinius darbus. Tačiau, turėdamas noro rašyti, jis švietėsi ir rašė. Dar prieš Spalio revoliuciją Gladkovas susipažino su Maksimu Gorkiu ir iš pastarojo gavo nemaža patarimų, kaip rašyti, Gorkis Gladkovą gerbė ir jo pirmą stambųjį veikalą "Cementą" didžiai vertino.

M. ILJINAS

Gamtos nugalėjimas

(Tąsa)

Ši sistema jungia visa geriausia, ką buvo sukūręs rusų žemės ūkis ir rusų žemės ūkio mokslas. Į ją įeina ir laukų apsaugos miškų juostų želdinimas, ir teisingas dirvos įdirbimas, ir dirvos struktūros pakeitimas su ankštinių ir daugiamečių žolių pagalba, ir tvenkinių įrengimas daubose — pavasario polaidžio vandens kelyje, ir kova su griovomis, ir trąšų vartojimas, ir naujų, geriau prisitaikiusių prie dirvos ir klimato veislių išvedimas.

Ir visa tai pagrista vientisa teorija, jungiančia į vieną visumą žemdirbystės mokslą, gamtos pažinimą ir jos pertvarkymą.

Viljamsas ne iš tų mokslininkų, kurie, kurdami naują teoriją, nesirūpina jos įgyvendinimu. Jam mokslas yra ne tikslas sau, o priemonė, įnagis gamtai pažinti ir pertvarkyti.

Bet kaip imtis šito pertvarkymo?

Mėginti mokslo pagrindu pertvarkyti tūkstančius elgetiškų valstiečių ūkių? Tai būtų buvusi "agronominė nesąmonė". Tai būtų reiškę "kamšyti skyles" ten, kur reikia valstybinio masto priemonių.

Kreiptis su raginimu į žemvaldžius: "Mylėkite savo žemę, tausokite ją?"

Kostyčevas ir Dokučajevas pamėgino tai daryti, bet nesėkmingai. Ir nieko nuostabaus: juk žemvaldžio interesai nesutampa su šalies interesais. Žemvaldžiui žemė, mašinos — tai kapitalas, o kapitalas turi duoti kiek galint daugiau pelno. Tuo remiantis Anglijoje kadaise dirbamieji laukai buvo paverčiami ganyklomis, nes prekiauti vilna buvo pelningiau, negu prekiauti grūdais. Tuo remiantis Rusijoje ganyklos buvo paverčiamos dirbamaisiais laukais, kai kilo grūdų kainos.

Viljamsas rašė straipsnius, kuriuose griežtai kritikavo pačius kapitalistinės žemdirbystės pagrindus. Jis rašė, kad neįmanoma teisingai sutvarkyti žemės ūkio, jeigu jis pritaikytas tik rinkos reikalavimams. Jis įspėjo, kad dirvos derlingumas dar smarkiau mažės, jei žemdirbystė nebus pradėta organizuoti valstybiniu mastu, planingai, remiantis mokslu.

Visa tai atrodė tada fantazija. Dokučajevas ir Kostyčevas jau buvo mirę, ir dirvožemininkai vis toliau traukėsi nuo gyvenimo, nuo pagrindinio uždavinio — pajungti gamtą žmogui. Juk šis uždavinys nebuvo aktualus. Mokslininkai atkakliai dirbo toliau, tirdami įvairias dirvos savybės. Bet be apibendrinančių idėjų, be vadovaujančiojo tikslo, apie kurį niekad nepamiršdavo pats Dokučajevas, faktų ir skaitmenų daugybė tapdavo neretai negyvu mokslo kapitalu.

Be Viljamso, vienas tik Timiriazevas tesuprato, kiek maža duoda liaudžiai toks darbas. Jis pareikalavo daug lėšų. "O ką davė jis rusų žemdirbystei ir ypač valstiečiams, kuo jis padėjo spręsti klausimą, kaip gauti dvi varpas tenai, kur augo viena".

Timiriazevui ir Viljamsui dirva buvo ne tik tyrimų objektas, bet ir darbo objektas. Bet žmonių su tokiu plačiu akiračiu, su tokia pažiūra į mokslą buvo nedaug.

Ir ką jie galėjo padaryti tais laikais? Vien tik ruoštis didžioms ateities kovoms su gamta.

Ta ateitis buvo artimesnė, negu jie manė. 1915 metais Viljamsas parašė tą veikalą, kuriame jis kalbėjo, kad reikia visos valstybės mastu pertvarkyti žemdirbystę. O po dviejų metų didžioji socialistinė revoliucija padarė ne tik galimą, bet ir būtiną revoliuciją žemdirbystėje.

Žemėje, kuri buvo tapusi visos liaudies nuosavybe, prasidėjo sutartinis milijonų žmonių darbas.

ŠEŠTASIS SKYRIUS

KELIAS Į PERGALĘ

JAVAI IR ORAS

Ir štai Viljamsas — jau visų pripažintas tarybinis mokslininkas, ne tik studentų bei agronomų, bet ir milijonų valstiečių mokytojas.

Bet tai visiškai kiti valstiečiai — ne tie, apie kuriuos buvo kalbama anksčiau. Tai žmonės, kurie kovojo su gamta ne pavieniui, o bendromis jėgomis. Žemė tapo visos liaudies nuosavybe. Žemdirbys žino, kad jo darbas turtina ne buožes ir ne dvarininkus, o jį patį ir jo Tėvynę. Partija ir valstybė apginkluoja milijonus kolūkiečių tobulomis mašinomis. Darbas laukuose dirbamas ne senoviškai, o taip, kaip liepia mokslas.

Ir vienu tų, kurie neša liaudžiai šitą mokslą, pasidaro Viljamsas.

Vėl ir vėl peržiūrinėja jis ir papildo savo knygą apie dirvos mokslo ir žemdirbystės pagrindus. Šioje knygoje akademikas Viljamsas surinko visa, ką jis buvo pasiekęs bei iškovojęs laboratorijoje ir lauke, ilgomis mąstymo valandomis ir karštoje kovoje su priešininkais posėdžiuose, konferencijose, suvažiavimuose.

Pirmąją knygos dalį — "Dirvos mokslo pagrindus" — Viljamsas skiria Vasilijaus Vasiljevičiaus Dokučajevo atminimui. Antrąją dalį — "Žemdirbystės pagrindus" — jis skiria Pavelo Andrejevičiaus Kostyčevo atminimui.

Buvusieji priešininkai — Dokučajevas ir Kostyčevas — tarsi paduoda vienas kitam ranką šioje knygoje, parašytoje jų bendro mokinio — Viljamso. Nuo šiol šie trys vardai stovės visur greta.

Kostyčevo-Dokučajevo-Viljamso mokslas padės milijonams kolūkiečių kariauti su sausra, kovoti dėl be galo didėjančio derliaus.

Kadaise, pirmaisiais kapitalistinės žemdirbystės metais, vokiečių mokslininkas Tėras rašė, kad "ūkininko tikslas turi būti ne didžiausias derlius, o galimai didesnis grynas pelnas". Žemė turinti gimdyti pinigus, o ne grūdus. O ar bus sotūs žmonės žemėje? Šis klausimas nebuvo nagrinėjamas Tėro sudaryto vadovo puslapiuose.

Po šimto su viršum metų, brėkštant komunizmo rytui, tarybinis mokslininkas Viljamas taip pat rašo parankinę knygą žemdirbiams. Bet jis visai kitaip kalba apie žemdirbystės paskirtį.

"Žemės ūkio uždavinys — aprūpinti žmoniją ta energijos forma, kurios vystymasis yra būtinas bet kokiam pasireiškimui jos veikimo, kuo tik jis bepasireikštų".

Ne pinigus turi gimdyti žemė, o grūdus — gyvybės šaltinį. Taip žemės ir grūdų sąvokoms grąžinama jų tikroji prasmė.

Ir toliau Viljamsas nurodo tikslą, kurio turi siekti žemdirbystė.

Pirminis gyvybės šaltinis—saulė. Augalai gaudo ir suriša saulės energiją. O iš jų mes ją gauname paslėptą, sukauptu pavidalu. Grūdai — tai surišta šviesa. Bet tai, kas buvo sujungta žaliame augalo lape, turi būti atpalaiduota mūsų kraujuje.

Norėdami atpalaiduoti grūduose slypinčią energiją, mes turime ne tik valgyti, bet ir kvėpuoti. Mūsų įkvėpiamas deguonis atpalaiduoja mumyse šviesos energiją. Mūsų gyvybei vienodai reikalingas ir maistas ir oras. Bet oras prieinamas visiems, jo aplinkui kiek tik nori. O grūdams gauti reikia darbo.

Ir Viljamsas rašo: "Idealiai imant, energijos šaltinis turi būti tokiu laipsniu prieinamas, kaip ir veiksnys, nulemiąs jos atpalaidavimo procesą žmogaus organizme, — oro deguonis".

Idealiai imant, duona turi būti tiek pat prieinama, kaip oras!

Bet norint gauti duonos, reikia įdėti darbo. Tas darbo kiekis turi būti padarytas kiek galint mažesnis: juo lengviau bus išauginami grūdai, tuo jie darysis prieinamesni.

Taip mokslininkas nurodo žmonėms kelią į ateitį, kai darbas pasidarys toks našus, jog kiekvienas galės gauti iš žemės ir iš saulės visa, ko jam reikia gyventi. "Kiekvienam pagal poreikius..."

Bet ar nepastoja į tą perteklių kelio "mažėjančio derlingumo dėsnis"?

Ne, dar Vladimiras Iljičius Leninas nurodė, kad čia apie "jokį "dėsnį" ir net apie jokią kardinalinę žemdirbystės savybę negali būti nė kalbos."

Leninas parodė, kad šitas "dėsnis" yra ne gamtoje, o kapitalistinio pasaulio mokslininkų galvose. Jie stebėjo, kaip mažėja derlingumas gaivališkoje sustingusioje žemdirbystėje, ir padarė iš to išvadą, kad tai gamtos dėsnis.

(Bus daugiau)

WORCESTER, MASS.

D. Jusiaus prakalbėlė, pasakyta birželio 20 d., 1953, ant kapinių, laidojant Kazimierą Kibirkštį

Gerbiami palydovai, gerbiama Kazimiero Kibirkščio žmona Ona Lecaitė ir jo giminės:

Paskutinį patarnavimą suteikdami, atlydėjom Kazimierą į šį puošnų kapinyną amžinam poilsiui.

Kazimieras gimė iš Dominiko ir Katrinos Kibirkščių 1888 metais, Darželių kaime, Marcinkonių parapijoje, Vilniaus rėdyboje. Į Ameriką atvyko, į Worcesterį, 1912 m. ir visą laiką, virš 40 metų, čia išgyveno.

Kazimieras Kibirkštis

Vedė sau už gyvenimo draugę Oną Lecaitę, susilaukė poros vaikučių, bet jie jauni mirė. Kazimieras meiliai poroje su Ona gyveno iki pat mirties. Kazimierui rimtai sunegalėjus, per pastaruosius 4 metus, jo žmona Ona didelių pastangų padėjo jam pagelbėti pasveikti. Gražiai, su nepaprastu atjautimu, ji užlaikė jam nesveikaujant.

Kazimieras buvo tykaus, ramaus būdo, pažangaus įsitikinimo žmogus. Mylėjo skaityti pažangią literatūrą, nuolatinis buvo dienraščio Laisvės skaitytojas, taip pat žurnalo Šviesos ir LDS organo Tiesos ir pirmeiviškų knygų. Jis priguléjo prie LLD 11 kp., LDS 57 kp., L. S. ir D. B. D. ir Lietuvių Ūkėsų Klubo. Mylėjo lankyti pažangias pramogas, teatrus, prakalbas ir bankietus. Jei kokia rinkliava būdavo, jis visada prisidėdavo. Troškimas laisvesnio, laimingesnio žmonėms gyvenimo buvo jo įsitikinimų principas...

Kazimieras dar netaip senas buvo, vienok mirtis jį pakirto. Jis paliko Lietuvoje tris seseris ir vieną brolį, ir čia, Amerikoj, dvi seseris, daug draugų ir draugių ir pažįstamų, su kuriais per tiek metų teko susitikti darbe ir sueigose.

Gaila mums draugo, pažangios idėjos draugo, išsiskyrusio iš gyvųjų tarpo. Dar labiau mums prisieina susikaupti šiandien, liūdesio valandoje, prisiminus, kas vakar įvyko prieš saulei nusileisiant: dvi jaunos gyvybės nuskinta tiksliai, tėvai, nieku nekalti, dviejų jaunų vaikučių. Viso pasaulio žmonių protestai negelbėjo, civilizuotas barbariškumas tapo aftiktas. Ašaros upeliais šiandien teka dėl tos baisios nekaltos žmogžudystės.

Užbaigdamas, lenkiu galvą. Pažangos drauge Kazimierai, ilsėkis amžinai. Mes, likusieji, dirbsime ir kovosime dėl žmonių lygybės ir gerovės.

PADĖKA

Palaidojus mano mylimą vyrą Kazimierą Kibirkštį, noriu išreikšti širdingą padėką už tiek daug gražių gėlių, prisiųstų prie velionio karsto. Ačiū visiems prieteliams už skaitlingą atsilankymą į šermenis, ir daug ačiū už taip skaitlingą palydėjimą į Vilties kapines. Daug ačiū drg. Jusiui už pasakytas kalbas graboriaus koplyčioje ir ant kapinių. Ačiū laidotuvių direktoriui Petrui Karaliui.

Ačiū draugijoms už gėles ir grabnešius.

Ačiū Laisvei už suteiktą vietą išreiškimui mano padėkos.

Anna Kibirkštis

ALDLD Reikalai

Į 7-tos Apskrities narius ir kuopas

Nežinau, kaip šiuo laiku stovi su pasimokėjimu narinių duoklių mūsų Lietuvių Literatūros Draugijos septintoje apskrityje, bet bijau, kad gal yra dar nepasimokėjusių narių. O čia jau ir liepos mėnuo užstojo. Sulyg draugijos konstitucijos nurodymais, — visi nariai privalo pasimokėti savo metines duokles pirm pirmos dienos liepos mėnesio, arba nevėliau liepos pirmos dienos, norint būti pilname narystės stovyje.

Žinoma, centro komitetas atsižiūri į visokius nepatogumus ir pratęsia pasimokėjimo laiką, bet kam atidelioti savo pasimokėjimą? Kodėl gi negalima pasimokėti į tą vienintėlę svarbią kultūrinę Draugiją tuojau—pradžioje metų, kaip kad didžioji dalis narių daro? Kodėl gi ne? Juk mokestis tokia maža: $2 į metus! Nevarginkime Centro sekretoriaus be reikalo, pasimokėkime duokles dabar, tuojau savo LLD kuopos sekretoriui, ir sąžinė bus tyra.

Juk tai didelė garbė lietuviui ir lietuvei, priklausantiems prie šios šviesą skleidžiančios organizacijos, prie kurios priklauso tūkstančiai apšviestesnių lietuvių.

Mūsų 7-tos apskrities kuopos visuomet išlaikydavo savo garbę tuomi, kad visų kuopų visi nariai pasimokėdavo laiku, ne vėluodami, savo metines duokles ir kuopos skelbdavosi **garbės** kuopomis. Tai pavyzdys buna visai organizacijai. Lai stovi garbingai visa draugija! Kaip man būtų smagu, jei žinočiau, kad ir šiais 1953 metais mūsų apskrities visų kuopų visi nariai jau pilnai pasimokėję mokestis!

O jeigu dar yra vienas-kitas nepasimokėjęs, tai nieko nesakykite, ausis suglaudę matykite jūsų kuopos sekretorių ir pasimokėkite tuoj. Na, jeigu jaučiate didelį sąžinės graužimą už suvėlavimą, tai galite paaukoti kokį doleriuką į knygų fondą ir pasižadėti daugiau niekad nebevėluoti su pasimokėjimu narinių mokesčių.

Mes, pažangieji lietuviai, ne tik mylime, bet ir didžiuojamės priklausą prie tokios draugijos, kaip **Amerikos Lietuvių Literatūros Draugija.** Mes prie jos priklausome, joje kultūriniai išsiauklėjome ir su ta garbe amžių užbaigsime. Gi jaunesnieji supras (ir dabar supranta) mūsų tikslą, mūsų kultūrinius siekius, ir tą darbą ves iki daug aukštesnio pasiekimo. Tad nuoširdžiai rūpinkimės, kad šią brangią Draugiją palaikyti geriausiame ir gražiausiame stovyje. Ji tokia išsilaikys, jei nariai laiku mokės savo narines duokles ir rūpestingai ją tvarkys.

J. M. Karsonas.

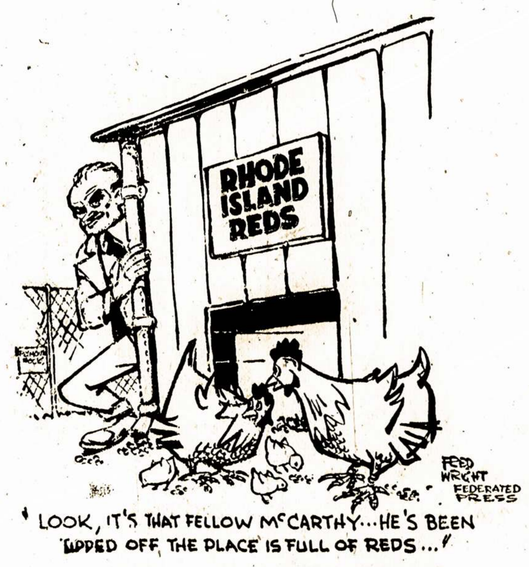

BINGHAMTON, N. Y.

Retas svečias lankėsi pas mus

Tai buvo Antanas Varanauskas. Džiugu buvo jį matyti. Jis apdovanojo Laisvę $3. Nors pats nėra pilnai sveikas ir ne turtuolis, kaip kurie kiti, bet nepamiršta ir savo mylimą dienraštį paremti.

Ligoniai

Serga Elzbieta Tinkūnienė. Jau daugiau du mėnesiai serga. Nors neguli lovoje nuolatos, bet ir dirbti dar negali.

Lillian Mikolajunaitė serga jau keli metai. Ji randasi Brown County ligoninėje, Chenango Bridge, N. Y. Ši jaunuolė šiuo laiku randasi blogoje padėtyje—randasi po oksigeno tanku. Aną dieną sutikau Lillian tėvą Povilą Mikolajūną ir seselę Anną Baką. Jie labai susirūpinę Lillian likimu.

Pasveiko Valentas Čekanauskas, kuris sirgo daugiau kaip tris mėnesius. Džiugu matyti jį sveiką.

Baisi šeimos tragedija

E. J. Co. darbininkų vakacija pasibaigė tragedija. Mr. ir Mrs. Peter Urbans, su dukromis, viena 7 metų, kita 9 m., važiavo atostogų į Arizoną ir Californiją savo automonetoli Edwarsdville, Ill. Tėvą bilijumi. Nelaimė juos patiko ir jaunąją dukterį užmušė vietoje, o moteris mirė po poros dienų ligoninėje, neatgavusi sąmonės. Tik viena dukrelė Marlene, išliko gyva.

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—MALE

AUTO MECHANIC. 1st Class. With State Inspection, Hydramatic experience. Good salary and commission. Steady work; good conditions for right man. Apply in person or phone: HAROLD MOTOR SALES, York & Street Road, Warminster. **Hatboro 2308.**

(130-136)

DESK CLERK. Experienced. Age 50 or over. Apartment house. Hours Midnight to 8 A. M. Steady position for right man. Phone **ST. 2-2601, Mr. Sigler** or **Mr. Ruch** for appointment.

(130-133)

HAM BONER, SAUSAGE MAKER, HELPER. Must be experienced men only. Steady work; good working conditions. Apply in person. **324 N. Randolph Street.**

(130-132)

ENVELOPE DIE CUTTER. Experienced preferred. But will train. Steady work; good working conditions for right man. Apply 9 A. M. —5 P. M. **4545 Tacony Street.**

(130-132)

AUTOMOBILE MECHANIC. Must be first class. Combination man. Body and Mechanical ability. Also needed: AUTO MECHANIC'S HELPER. Steady work; good working conditions. Apply in person. **Black & Stalford, Willys Dealer.** 2nd Street Pike & Welsh Rd., Bethayres, Penna.

(130-132)

MECHANICS or man having some mechanical experience on cars, to test cars and install equipment in new Fords. Excellent opportunity to gain automotive experience. Interview. **Mr. Marvill.** KOELLE-GREENWOOD CO., 161 W. Chelten Avenue.

(131-134)

TOOL & DIE MAKERS (2); also MACHINIST (1). Must be 1st class for tool work. High rates and overtime. Steady work; good working conditions. Apply in person, or phone JE. 3-3558. ORBAN BROTHERS MACHINE & TOOL CO., 4114 Worrell Street.

(131-133)

BOOKKEEPER. Experienced in double entry control system. Full charge of small set of books for private hospital. Steady position for right person. Apply or phone **Mr. Holstrum,** CH. 7-1600.
WISSAHICKON HALL
9801 Germantown Ave.

(131-133)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

ŠYPSENOS

Raminkis, raminkis, tu,
Dievo paukšteli brangus,
Tikėk, kad "post mortem"
jūs laukia dangus.
Užmirški, kas buvo!
Dar ne viskas žuvo,
Gal būt ateityje
ir geriau dar bus...

Paklydėlis

Peter ir Mary Urbans buvo dar jauni žmonės—Peter 45 m., o Mary 37 m.

Visi trys palaidoti birželio 27 d. su didelėmis iškilmėmis St. Michaels rusų kapinėse.

Giliausia užuojauta seselei Mrs. Paul Karchak ir visiems artimiesiems. **J. K. Nelesh.**

SHENANDOAH, PA.

Dienraščio Laisvės Paramai

PIKNIKAS

įvyks Sekmadienį

Rugpiūčio 23 August

Swank's Grove

Brandonville, Pa.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Mrs. Rockefeller gyvena namie

Atrodo, kad evikcijų nebus. Mrs. Bobo Rockefeller gyvena savo 15 kambarių bute, kurį išvykdamas gauti divorsą jos vyras apleido.

Kalbama, kad jos įsikraustymas į butą buvo gerai apgalvotas jos advokato Louis Nizer patarimas. Kad jos apsigyvenimas bute gali sutrukdyti Rockefelleri nuo gavimo skubaus divorso. O jeigu bus pasiryžęs tą divorsą gauti, turėsiąs sudaryti jai tokias sąlygas, kad ji neprotestuotų.

Apie Igną Daužicką

Prieš savaite laiko miręs brooklynietis Ignas Daužickas gimė prieš 57 metus Kupreliškiuose, Panevėžio apskrityje. (Ten pat gimė ir augo ir čikagietis J. K. Šarkiūnas).

Į Ameriką Ignas atvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą ir čia jis dirbo visokius darbus, daugiausiai valgyklose. Per tūlą laiką velionis pats buvo biznyje, bet jis jam nelabai vyko. Todėl prieš metų eilę Ignas savo biznį (Bar and Grill) pardavė ir pradėjo dirbti bartenderiu Kapicko (vėliau Kapicko ir Sodaičio) įstaigoje.

Jis buvo geras darbininkas ir malonus kostumeriams. Jį daug žmonių pažino ir mylėjo.

Deja, ilgainiui Ignas pasijautė, kad jo akys "netvarkoje". Pradėjo skaudėti. Pasidavė operacijai, bet nieko tai nepadėjo. Po tūlo laiko jis visiškai prarado regėjimą. Jis turėjo cukrinę ligą. Vėliau susidarė kitų komplikacijų ir velionis buvo dalinai suparalyžiuotas; pagaliau ir mirė.

Ignas Daužickas buvo laisvamanis, tačiau jis buvo palaidotas religiškai, palaidotas Šv. Jono kapinėse. Šermenis aplankė nemaža žmonių; buvo nupirkta daug gėlių vainikų nuo giminių ir draugų.

Kaip žinia, Ignas paliko liudesyje du brolius, vieną seserį, daug giminių ir draugų.

Draugas.

Automobilistams

Liepos 1-mą New Yorke įėjo galion įstatymas, kuris uždraudžia pamažu vairuoti auto ant ekspresinių vieškelių.

Laisvės piknikui naujasis parkas yra gražus

National Hall & Park, kur šiemet įvyks Laisvės piknikas, yra vienas geriausiųjų iš užsilikusių mieste piknikams parkų. Yra erdvus, su atviro oro platforma šokiams. Taipgi yra graži salė.

Dažniau vartojamoji jo vieta ties vartais, kur nespėja žolė užaugti, išsilaikyti, išpilta švariu žvyru. Pakraščiai žaliuoja ir pilni gražių medžių. Yra saulės, yra pavėsio, pasirenkant. Kita to parko gerovė yra ta, kad privažiuojamas visomis subway linijomis. Randasi didmiesčio ribose, tarpe gražių rezidencijų.

Independent GC traukiniu 65th St. stotis.

BMT ir IRT Corona-Flushing traukiniu 69 St. stotis.

Eiti netoli. National Hall & Park randasi prie kampo 38th Ave. ir 65th St., Woodside, L. I.

Piknikas įvyks **liepos 11-tą,** už savaitės.

Reikia žaismaviečių, siūlo lazdas

Tūli ponai per spaudą atvirai agituoja, kad policija nešiotųsi lazdas ir jomis begailestingai tvotų mažus ir jaunamečius smulkius prasikaltėliukus. Esą, niekas kitas jiems negelbsti.

Keno vaikus siūlo tvoti? Žinoma, ne jų. Liaudies vaikams siūlančiųjų lazdas vaikai, kol maži, yra prižiūrimi samdytų auklių. Paaugėję lanko geriausias privatines mokyklas, su geriausiais patogumais mokytis ir žaisti. Vasaromis pasiunčiami taip pat į geriausias kempes. Arba sykiu su tėvais keliauja po geriausius rezortus šalyje ir užrubežyje.

Suaugę į pusberniukus ir pusmergiotes lanko brangius klubus, kur jiems globoti yra pastatyta specialė sargyba. Nusigėrusius ar susipešusius ne tiktai lazda, bet nei delnu niekas nepaliečia. Gražiausiai išveda ar išneša ir į limoziną pasisodinę parlydi namo. Taigi, ponaičiukams maža progų prasikalsti.

Kas kita tiem, kurie liekasi be priežiūros, tėvams išėjus į darbą. Kuriems nėra kur nueiti pasilinksminti ar išteikliaus pasiekti bent kokią kempę. Visas jų pasaulis susideda iš vargano ankšto buto ir purvinos gatvės. Tai tiems ponai siūlo lazdas, vieton reikalingų žaismaviečių ir progos gyventi vaikystėje. O suėjusiems 18 metų berniukams jau bruka šautuvą į rankas ir siunčia į karus.

Vaikų mušimo priešas.

Išsigando Halley kandidatūros

Liberalų partijos nominavimas Halley kandidatu į majorą nepriklausomai nuo republikonų ar demokratų kaip bomba trenkė į tų abiejų abazą. Dedamos pastangos demokratams su republikonais susitarti ir pastatyti bendrą kandidatą prieš Halley. O sykiu ir bijomasi statyti bendrą kandidatą. Dėl ko?

Jeigu statys vieną reakcingiausiųjų, demokratų ir republikonų eilinių žmonių masės gali atsisukti nuo savo partijos vadovų pastatytojo kandidato, pabalsuoti už Halley. Statyti pažangų kandidatą jiems neapsimoka.

Halley, kaipo veržlus ir geras strategas, savo šėrą gerokai pakėlė drąsiu išstojimu prieš kėlimą fėro. Tai patyrė ir valdančiųjų partijų politikieriai spaudos ir kaiminijų vykdytais "šiaudiniais" balsavimais.

Jo šėrą dar pastiprino liberalų partijos delegatų susirinkimas. Buvo pasiūlyta bene 12 kandidatų, kurių pageidavo Dewey ir demokratų partijų bosai. Bet 500 delegatų sėdi ramiai—nesijudino užtarti, nesijudino užgirti. Tačiau, kai pasiūlyta Halley, visoje salėje trenkė ovacija ir jis tapo vienbalsiai nominuotas.

Visa tai republikonams ir demokratams teikia baimės.

Našlė išsikovojo šiek tiek paramos

Mrs. Maria Atteo, dviejų jaunamečių motina, kaltino miestą, kad per policijos apsileidimą žuvo jos vyras. Miestas sutiko jai sumokėti $7,500 jos vaikų mokslui.

Dominick Atteo, 47 m., kasdamas garažui šulinį buvo apgriūtas žemėmis 1950 metų gegužės 10-tą. Iš tos nelaimės jį išgelbėjo gyvą po 28 valandų triūso. Bet jį mirtinai apdegime eksplozija gasų, kam nors ten įmetus degančią cigaretę. Policija ten buvo pastatyta nuo tokių priepuolių saugoti, bet neišsaugojo.

Svečiai

Brooklyne pas savo prieteliius atostogauja Vincas Zabulionis iš Detroit, Mich. Ta proga svečias atlankė ir eilę lietuviškų įstaigų.

Pašalpgaviai sutiks naujus sunkumus

Vito Marcantonio, American Labor Party viršininkas, savo laiškuose gubernatoriui Dewey ir majorui Impellitteri kaltina juos, kad jie planuoja iš pašalpos gyvenančiai biednuomenei uždėti naujus sunkumus.

Jis pareiškia, kad jų planas yra atrokuoti rendos pakėlimą iš šeimos gavinio kitiems reikalams. Pirmaisiais dviemis mėnesiais po pakėlimo—gegužės ir birželio mėnesiais — pakeltų rendų priedą mokėjo patsai valdinis Labdarybės Departmentas.

Pradedant liepos 1-ma, 15 procentų pašalpos priedo pašalpgavių raporte įrašoma kaip davinys už pastogę (shelter). Tačiau ta suma pinigiškai nepridedama atskirai, bet atrokuojama iš paskyrų kitiems šeimos reikalams. Taigi, kitiems reikalams davinys sumažinamas, ne padidinamas.

Marcantonijus savo proteste pareiškia, kad toks manipuliavimas biednuomenės pašalpos yra "suktas". Svietui skelbia, būk padidina pašalpą, kuomet tikrovėje pašalpa nepadidinama, tiktai pridėta davinys namų savininkėms kompanijoms. Pridėta, daugiausia, už laužynus, nes dažniausia tik tokiuose biednuomenė tegauna butą.

Tuo tarpu viskas brangu. Net daugiausia atsilikusios unijos kovoja už mokesties priedus šapose. Marcantonijus iššaukia gubernatorių ir majorą šalinti biednuomenei daromą skriaudą.

Motiną deportavo Kanadon

Mrs. Goldie Bessie Davidoff, jauna karo nuotaka, praėjusį antradienį lėktuvu išgabenta į Kanadą. Ji buvo atvykusi iš Kanados.

Mrs. Davidoff buvo sulaikyta gegužės 22-rą ir sykiu su kūdikiu buvo išlaikyta ant Ellis Island. Jos neišleido po kaucija. Dabar tiesiai iš koncentracijos kempės, sykiu su 4 metų dukryte Eliza, tapo nugabentos į lėktuvų stotį ir išvežtos.

Nieko sau atpildas Amerikos veteranui! Nauja gėda Amerikai.

Dr. Ant. Petrika išvyko atostogų

Liepos 3 dieną dantų gydytojas Dr. A. Petrika su žmona Margarita išvyko atostogų į pietines valstijas. Grįš už trijų savaičių.

Tuo tarpu Dr. A. Petrikos ofisas bus uždarytas iki liepos 27 d.

Rašo apie Tarybų Sąjungą

Ką tik sugrįžęs iš Tarybų Sąjungos newyorkietis Joseph Clark veda klausimų-atsakymų kolumną darbininkų dienraštyje Daily Worker.

Clark išbuvo trejus metus Tarybų Sąjungoje kaip to laikraščio korespondentas. Kai jis sugrįžo, New Yorke buvo surengtas raporto mitingas. Jį apipylė šimtais klausimų. Atsakyti vienu kartu spėjo tiktai mažą skaičių. Šimtai likosi neatsakytų. Jisai pasižadėjo juos atsakyti laikraštyje ir dabar tą vykdo.

Republikonai siūlysią Hoganą kandidatu

Skelbiama, kad republikonų partijos viršūnės slaptai tarėsi praėjusį trečiadienį. Nusitarę raginti demokratus statyti bendrą su republikonais kandidatą, kad sulaikyti Halley nuo laimėjimo. Tokiu bendru kandidatu esąs numatytas Hoganas. Dėl to viso dar tebevykdomos derybos.

Močiutei Bloor paminklas

Paskilbusiai darbininkų kovotojai atidengs paminklą šį trečiadienį, liepos 8-tą, jos gimtadienį. Paminklas ir atidengimas bus Jefferson School of Social Science knygyne, 575 Avenue of the Americas, New Yorke. Apeigos prasidės 5 val., tuojau po darbo ir užtruks apie valandą laiko.

Sukniasiuviams algų priedas

International Ladies Garment Workers Unijos viršininkai skelbia, kad derybose su bosais užtikrinta mokesties priedo 6 procentai. Kiek tų procentų teks tūloms sekcijoms, kai jau padalins ant akordinio darbo gabalų, sunku pasakyti.

Priedas įeis galion liepos 27-tą. Paliečią apie 82,000 unijistų Didžiajame New Yorke ir apylinkėse, kurie pasiuva 90 milijonų suknelių bėgiu vienerių metų. Priedas yra pirmasis nuo 1950 metų rudens.

Prapuolė viskas

Elmhurst policija gavo pranešimą, kad apiplėšta moteriškė jos pačios bute. Bet kai policija ten dasigavo, nerado plėšikų nei tos moters. Kaimynai sako, kad jinai ir duktė, pasiėmusios valizas, išvažiavo kur nors.

Žmonės kalba, kad "detektyvai turėjo būti labai greiti", jeigu apiplėštosios spėjo susikrauti reikmenis į valizas ir išvažiuoti po susidūrimo su plėšiku.

New Yorko miesto rinkimų inspektoriams pakelta mokestis nuo 6 iki 8 dolerių už dieną.

Tūkstančiai vaikų išvyko į kempes

Apie 10,000 vaikų išvažiavo į kempes Grand Central traukiniais. Gal dar daugiau išvežta busais. Tūli pabus po savaitę, laimingesnieji po porą savaičių, o pasiturinčiųjų vaikai, išgalintieji privatines kempes, jose praleis ir ištisą vasarą.

Didelė dauguma vaikų vis tebepasilieka praleisti vasarą karštose, purvinose miesto gatvėse, nes išgalės pasiekti kempes priklauso nuo turto.

Gaisragesys žuvo savo pareigose

Andrew Melyko, 40 m., uždusintas dūmais gesinant gaisrą prie 1056 Westchester Ave., Bronxe. Kiti 12 gaisragesių buvo pridusinti ar šiaip sužeisti. Gaisras apžalojo visą bloką krautuvių, turinčių visokių prekių, iš kurių nuodingi dūmai perpildė orą.

Šventės būsiančios taip pat karštos

Jau kelinta diena newyorkiečiams prakaituojant 80 iki 92 su virš laipsnių kaitroje ir šutroje, oro pranašai atsisako teikti suraminimą. Jie sako, kad ir šventės būsiančios panašiai karštos.

Liepos mėnesio 18-tą bus vykdomos ketvirtosios metinės lenktynės perplaukti Pietų įlanką tarp Fire Island ir Bay Shore, L. I. Plotis yra 7 mylios. Bėgiu trejų metų, kai tos lenktynės vykdytos, įlanką perplaukė 20 asmenų.

Gražiai atrodąs, "džentelmeniškai" pasipuošęs plėšikas bėgiu 18 minučių apiplėšė dvi Ebinger Baking Co. krautuves. Viena iš jų buvusi pirmiau to paties plėšiko apiplėšta du kartus bėgiu pastarųjų 4 savaičių.

Brooklyne viena namų savininkė pašaukta teisman už tai, kad ji už $22 vertės butą ėmusi iki $65 per mėnesį. Išrenduodama, ji prispirdavusi rendauninką pasirašyti, kad butą ima prekybiniams reikalams. Įstatymiškai buvo leista tokiems butams rendas kelti.

SUSIRINKIMAI

RICHMOND HILL, N. Y.

L. L. D. 185 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, liepos-July 9 d., pradžia 9 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir pasimokėti duokles.

Valdyba.

(131-132)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks liepos 7 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Valdyba.

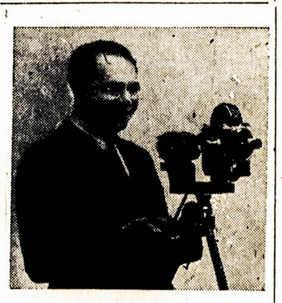

JURGIS KLIMAS

Filmininkas Jurgis Klimas savo atostogų proga aplankys daugelį lietuvių kolonijų. Bet tai jis nevienas lankysis, su juom vyksta Palangos Birutė, kunigaikštis Keistutis, ir daug kitų Brooklyno ir apielinkės menininkų, viso apie 50.

Klimas lankysis Binghamton, N. Y., July 7, 8 ir 9 ir pastatys Operą "BIRUTĖ" ir "Paparčio Žiedas", taipgi ir kitas įdomias filmas. July 16 ir 17 Amsterdam, N. Y., July 18 ir 19 Manchester, Conn.

Prašome sekti perstatymus vietose, kur dar nepažymėta. Datos, laikas ir antrašai bus pažymėti žemiau šio skelbimo.

J. Klimas, pranešėjas.

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

REIKALINGA FINGERWAVER
TEDDY'S BEAUTY SHOP
1622A Broadway, Brooklyn, N. Y.
(Halsey St. Stotis)
(127-133)

REIKALINGOS OPERATORĖS
Patyrusios prie suknelių. Gera alga. Nuolatinis darbas. Puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
JEANNINE DRESS CO.
117 West 63rd St., N. Y. C.
Tel. SU. 7-5951
(127-133)

REIKALINGA PATARNAUTOJA
Patyrusi. Valandos 10 A. M. — 6 P.M. Nuolatinis darbas. Alga priskaitant gerus tipsus. Kreipkitės:
FRIEL'S YE OLD TAVERN
672 Myrtle Ave., Brooklyn
Tel. MA. 4-9135
(127-131)

REIKALINGA MOTERIS
Patyrusi prie užbaigimo naktinių (negliges). Suprantanti paternas ir kirpimą. Nuolatinis darbas. Gera alga. Kreipkitės:
ADELINE LINGERIE
25 W. 57th St., N. Y. C.
(127-131)

KAMBARIŲ VALYTOJOS
Mokančios kalbėti angliškai. 5 dienos. 40 valandų. $34.40 į savaitę. Kreipkitės:
HOUSEKEEPER
5th Ave. ir 9th St., N. Y. C.
(127-131)

REIKALINGA FINGERWAVER
Patyrusi—pilna operatorė. Nuolatinis darbas, gera mokestis. Puikios darbo sąlygos.
ŠAUKITE MISS ADELE
GEdney 8-9304
(127-133)

REIKALINGOS MOTERYS
Pilnam ar Daliai Laiko
Kaipo Darbininkės
Bendix Laundry
Nuolatinis darbas, gera mokestis.
AS. 8-6492
(129-131)

MOTERIŠKĖ
Patyrusi
Dirbti prie Stationery
Ir Fountain — Puikus Darbas
7202 3rd Ave., Brooklyn
Tel. SH. 5-9216
(130-132)

MALE and FEMALE

NORITE GERO DARBO — MATYKITE HERMAN

MOTERIŠKĖS — kambarių tvarkytojos, virėjos, stalų patarnautojos, pantry ir tray girls, virtuvės darbininkės reikalingos visokių rūšių. Ligoninei darbininkės. Apžiūrėjimui, pagelbėjimui viešbučiam darbininkės.

VYRAI — Apvalytojai, eleveiteriam vyrai, Chefs, virtuvei vyrai, aptaisymam vyrai, daržininkai, namų darbui vyrai, lab. pagelbininkai, visokių rūšių ligoninėm darbininkai, Valgių sandėliui vyrai ir viešbučiam darbininkai. Mieste ar užmiestyje darbai. Tuojau statoma į darbą, gyvenimas vietoje ar kitur. Kreipkitės anksti.

Claremont Majestic Agency
80 Warren St., N. Y. C. (Rm. 307)
Tel. CO. 7-4138—Klauskite Herman
(126-139)

PUIKIAUSI DARBAI DUODAMI TUOJAU

MOTERIŠKĖS—virėjos, namų patarnautojos, motinom pagelbininkės, kambarių tvarkytojos, stalų patarnautojos, tarnaitės, virtuvės sandėlio ir tray girls, auklės.

VYRAI — Aptarnautojai, virtuvės darbininkai, apvalytojai, apšvisytojai, daržininkai, virėjai ir šefai.

Daug darbų. Guolis vietoje. Mieste ar užmiestyje. Tuojau duodami darbai. Kreipkitės tuojau:
43 W. 47th St., N. Y. C.
ROULEX AGENCY
Tel. W. CO. 5-3293
(126-139)

HELP WANTED MALE

LYDYTOJAI

$1.71½ Į Valandą

Paprastiems Darbininkams

$1.56 Į Valandą

CECO STEEL PROD. CORP.
625 Glenwood Ave., Hillside, N. J.

(13-135)

DAILYDĖS

Patyrę prie iš vidaus ir iš lauko darbo.

Prie krautuvių ir restaurantų pakandų.

WELLBILT EQUIPMENT
611 Broadway, N. Y. C.
AL. 4-7475

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Geral Patyrę Barberis

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 rytę; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Virginia 9-6125
PETER GUSTAITIS, JR., M. D.
MODERNINĖS MAŠINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI
2-3; 6-8 P. M.
By Appointment
Except Thurs. & Holidays
87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Užlaiko puikų
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-8283

Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubas
Salės Draugijų Susirinkimams, Baliams, Vestuvėms ir Kitokiems Pokyliams
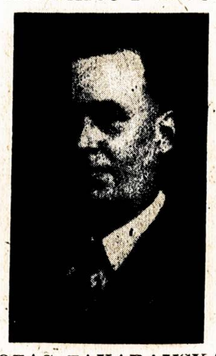
Visuomet Maloniai Priimame Svečius, Vietinius ir iš kitur
JUOZAS ZAKARAUSKAS
Manager
280 Union Avenue Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-9672